

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Reverendi Patris Alberti Chanowsky è Societate Iesv
Vestigivm Boëmiæ Piæ seu: Res Qvædam Memoratv
dignæ, quæ in Boëmia præsertim in Districtu Prachensi &
Pilsensi, vel ab hominibus sunt piè erga Deum ...**

Chanovský, Albrecht

Pragae, 1659

Vita Sancti Gvntheri. Turingi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50656)

VITA
S A N C T I
G V N T H E R I.

Turingi.

SANCTI STEPHANI
REGIS VNGARORVM

cognati, Monachi Altenfis;
demum EREMITÆ

in

Silva Boëmica in Rinchnach,
ubi.

37. Annis exactis mortuus est
præfente

Bretislao duce Boëmiæ.

Quem S. G V N T H E R V S è fonte Baptismi
fulceperat.

Auctore.

Anonymo

Qui S. G U N T H E R O per quam familiari-
ter notus fuit.

Nunc primum ex codice M. S. edita, & no-
tis Illustrata
ab

Henrico Canisio Noviomago
Iuriconsulto.

I

VITA SANCTI GVNTHERI

Egnante Pijssimo Impera-
tore Henrico huius nomi-
nis secundo cū B. Gode-
hardus Althanense cano-
bium regeret fuit in Tur n-

gia partibus quidam vir nobilis, dignitate
& meritis illustris, nomine Guntherus, qui
pro delictis luventuris ingemiscens, & con-
sideratā diligentius actuum suorum quali-
tate faciem Domini in confelsione prave-
niens, Hersveldiam, ad eundem Godehar-
dum Abbatem noviter eidem Ecclesiæ ab
ipso Imperatore præstitutum, dignè ut po-
stea patuit, pœnitendo accessit, eique om-
ne secretum cordis ac voluntatis suæ fun-
ditus

ditus aperuit. Quem Abbas iuste in DEO
 immoratus, blanda consolatione, & con-
 digna etiam provisione poenitentem sus-
 cepit, & ad Monachicam usque Professio-
 nem saluberrima sui commonitione Do-
 mino cooperante convertit. Qui propria
 diffidens imbecillitati corporis & animi ad
 penitus abdicanda quaecunque sunt saeculi,
 multiplicem suae hereditatis proprietatem
 quam acceperat à Progenitoribus, S.
 VVigberto, cum consensu haeredum suo-
 rum, firma traditione, totam delegavit, sub
 testibus tamen primitus testamento pa-
 ctus, ut Monachus factus, Monasteriū Gelin-
 ge dicitur victus & vestitus gratiā ipse pos-
 sideret, ac Fratribus Christo illic servien-
 tibus secum inde necessaria provideret.
 Sanctus Abbas prudenti pertractans consi-
 lio huiusmodi noviter converso talem pa-
 ctionem in via mandatorum DEI maximo
 futuram esse periculo, & plus inde per dies
 animae nasci dispendium, quam corporis,
 ut putabat subsidium, interim illum pro-
 videntem ab incepto suspendit, & laico
 habitu adhuc usum ad Althanense Mona-
 sterium secum perduxit. Ibidem vir pru-
 dens praedictus Guntherus cordetentis
 compunctus, petijt ab Abbate, ut ante pro-
 fessio-

fectio-

fessionem liceret sibi Romam petere, &
 Apostolorum Christi, & aliorum Sancto-
 rum intercessionem pro transactæ vitæ de-
 vijs, & pro novæ ingressu quærere. Quo
 permittente & redijt, tandemque ante
 altare S. Mauritij cingulum deponens, ca-
 put & barbam totondit, & facta de more
 petitione susceptus ac aliquamdiu regu-
 liter probatus ab eodem Pastore monasti-
 cæ vitæ habitum est adeptus. Verum post
 votum Professionis non immemor suæ,
 quam præscripsimus passionis, adiens Ab-
 batem Godehardum, petijt licentiam Pa-
 triam repetendi, & locum, quem pepige-
 rat, iuxta conditionem incolendi. Quod
 pius Pater Godehardus interim consensit,
 notens eam obstinata contradictione ab
 affectu quamvis iniquo prohibere, donec
 ratione dictante illicita cupientem animū
 paulatim posset mitigare. Venienti igitur
 ad locum Gellinge dictum & disponenti
 necessitates ibidem commanentium ex
 occultis tentationibus tentatoris, & infi-
 dijs, Deo, ut certè credimus, ad exem-
 plum B. Iob, permittente, multa & varia
 ei occurrerunt incommoda, pro quibus
 dum ipse, scilicet antea paupertatis ac la-
 boris insolens ad Abbatem sæpius quæri-
 tendo

tando confugeret, eiusque pro talibus consilium & auxilium anxie perquireret, sollicitus Pater fluctuationem mentis eius profunde prospiciens, & subsequituram forte cordis mutabilitatem vehementer pertimescens, blanda interdum consolatione, & suaviloqua commotione afflictionem cordis eius mitigaret. Interdum vero iuxta Apostolum, arguendo, obsecrando, increpando opportunè & importunè nutantem animum eius castigans ad viam salutis eum reducere studijt, qui tamen adhuc modicum profecit.

Sed cum in hac altercatione sæpius luctaretur, & in huiusmodi molestia ambo crebrius fatigarentur, illi iterum quandam suæ sollicitudinis querelam suggerenti, vir DEI debito iustitiæ Zelo permotus, turgente, ut aiunt, pulmone respondit, ut aut in promissa obedientiæ stabilitate DEO devotus serviret, aut certè ad solitam sæculi vanitatem laqueis iterum Sathanæ irretitus abiectio habitu rediret. Ad quam vocem stupefactus auditor intremuit, & erroris sui nimietatem serò tandem perhorrescens ingemuit; sed & hanc Causam Pio Imperatori Henrico per ordinem Abbas totam secretius insinuavit, ipsumque
Audi-

Auditorem ad corrigendum talem hominem corrogavit. Quem confestim Princeps ad colloquendum clementer evocans per semet ipsum convertit, & ex Evangelicis vel Apostolicis regularibus præceptis instruere cepit, nullum posse duobus Dominis servire, nec Monachum ad sæculum, *Matthæ: 6.* ut canem ad vomitum, reverti debere. His, & alijs huiusmodi 2. *Pet. 2.* præcautionibus, tandem in Christo vere compunctus vir memoratus omni prædictâ pactione cordetenus oblitâ, & totâ cuiuscunque incommodi querimoniâ abolitâ, ad Althanense Monasterium, ubi tunc sub ejusdem Patris cura ut in gratia omnium loquar, singulare divini cultus servabat studium, se contulit, & illic fratribus humillime subiectus, & in sacræ Religionis districtione pleniter in brevi tempore, divini roris infusione instructus, ultra regulare præceptum semet Prælati admirantibus afflixit. Cumque in Austeritate vitæ perseveraret, & exemplo suo quamplures ad viam veritatis, incitaret, veluti lucerna super candelabrum posita, fama eius bono odore resparsa ad aures B. Stephani Regis Vngarorum ipsius Venerabilis viri cognati emanavit, cuius animum

E

magno

magno dilectionis in citavit, amore, ut hunc facie ad faciem videret, quem sic de virtute in virtutem proficere frequens fama prædicaret. Vnde factum est, ut ad ipsum nuncios dirigeret, & ut ad eum venire non recusaret, omni studio postularet. Vir autem Domini conversationis suæ non immemor, hæc sibi minimè licere respondebat, quæ Rex pius postulabat. His Rex auditis majoris inflammatur charitatis amore, & velut antea nuncios direxit. Sed ille se venire etiam secundo denegavit. Tertio itaque post illum veluti primo & secundo trans mittebar, & ut ipsius petitioni assensum præberet, humiliter postulabat. Igitur S. Guntherus Regis tandem victus precibus, ejus petitioni licet in vitus annuit, & accepta Abbatis, & Fratrum benedictione cum transmissis legatis, pariter & ipse ad Regem pervenit. Rex autem viso S. Gunthero, gavisus est, & quomodo hunc arctius veluti justum & sanctum diligebat circa ipsum majorem diligentiam habere satagebat. Factum est autem dum hora prandij S. Guntherus mensæ Regis pariter confedisset Rex sibi pavonem assatum apposuit, & ut carnibus vesceretur intimè sagitare capit.

sanctos

Sancto autem viro sub regulari conversatione degente, & hujusmodi cibis abstimente, penitus contradicebat, & illicitis cibis se contaminari nolle asseribat; cujus voluntati Rex non minus resistebat, ut apposita manducaret, non solum rogando, verum etiam, præcipiendo laborabat; Quidnam facere poterat? Præcepto Regis se obtemperare promittebat, sed in divino adjutorio fiduciam retinebat. Quapropter factum est, ut inter prandentes hic solito more orationi insisteret, caput manibus inclinaret, profusis lacrymis nè illicitis cibarijs pollueretur, divinam clementiam implorabat. Mira res atque stupenda, completa DEI famulus oratione, caput de manibus elevabat, avis assata mensæque superposita reddita vitæ pristina devolabat, & ab ejus usu gratia divina virum liberabat. Quo viso cuncti miraculo inaudito DEO gratias referebant, nec amplius sancti viri voluntati resistebant. Sed DEI famulus plus appetens mala mundi perpeti quam laudes? pro Deo laboribus fatigari, quam vitæ hujus favoribus extolli deserti loci secessum cum aliquantis sibi de Altach coherentibus in quodam saltu Boëmico de permissione sui Abbatis Domini Godehardi

petiit, ibique cellulam in honore S. Ioannis Baptistæ construxit, & ipsum locum Rinchnach proprio nomine appellavit, in qua ad XXXVII. annos in studio sanctæ Religionis & in summa discretione paupertatis spontaneæ cum sibi remanentibus vixit. Annona denique erat varia, ubi de potu & deliciosis cibis nihil erat, & ubi non nisi sola aqua habebatur, & ipsa etiam hospitibus ad sufficientiam, Fratribus verò ad mensuram dabatur. Literas omnino, nisi tantum Psalmos aliquos, non didicit, & tamen omnem rationem & intellectum Evangeliorum, Regis, & Prophetarum, historiarumque excrebra Fratrum relatione & avidiore, verbi DEI auditione mirabiliter percepit, adeò ut sapissimè obscuriora mysticà intelligentiæ interdum subridendo, interdum verò admonendo stupentibus auditoribus proferret, Quod nos quidem qui eum familiarius cognovimus, frequenter audivimus, præcipuè tamen cum in summa sua festivitate adesset in cella, quam ipse in honore B. Ioannis Baptistæ construxerat, specialis sui Patroni, sermonibus ejus asluimus, quo in Capitulari collatione eodem die Fratres suos admonere-

monebat, dum eos de eiusdem patris, Beati videlicet Ioannis vita & moribus; victu, & etiam vestitu ac operibus ad paupertatis suae DEO placitam tolerantiam instruebat. Verum enim dico, & coram Deo non mentior, quia omnes penè, qui aderant, eidem sermoni, ad uberrimam lacrymarum effusionem dono DEI sunt compuncti.

Affedit & ibidem Venerabilis Ratmundus Abbas cum plurimis sui canobij Fratribus, & alijs insuper multis hospitibus, præter nos, quos in canonico habitu illuc ingredi religio vetuit, quos tamen familiaritas, & maximè Abbatis licentiâ, circumquaque ad fenestras ignorante concionatore clanculò collocavit. Erat enim ut de S. Benedicto dicitur, quem post Dominum vitam & moribus sequebatur, scienter nescius, & sapienter indoctus.

Hæc itaque breviter diximus de honestate morum; & conversatione; nobilis viri Guntheri quantumque per poenitentiae satisfactionem Domino complacuerit, quæ nobis ad imitationem boni exempli sufficiant. Ecce enim camelus depositâ Gibbi sarcinâ angustum foramen acus penetravit, ipsum ducente, cui omnia possibilia sunt, & nihil difficile, quique est mirabilis.

in operibus suis maximè in misericordijs,
 neminem propter enormitatem scelerum
 deferens, omnia dissimulat, propter poe-
 nitentiam, peccata. Vnâ horâ convertens
 impium, sanctum facit, cuius virtute ca-
 put antiqui hostis pugnando contrivit
 Christicola Guntherus. De virtutibus ve-
 rò huius venerabilis viri, quibus adversa-
 rium superavit, vel quae eius insidias per-
 tulit, nulli compertum habetur, eò quòd
 multo tempore hominibus incognitus
 mansit, qui tamen licet locum mutaverit,
 hostem non mutavit, nullique dubium quia
 quanto in spiritualibus profecit, tanto plus
 acriora certamina toleravit. Igitur quanti
 meriti vir iste sit, per lapidem indicatur,
 in quo dum in vasta eremo solitarius
 Christo militaret, post laborem quievissè
 quantitas membrorum ipsius veluti in
 molli Strato quiescentis, nuncusque appa-
 ret impressa. Et quid dicimus? nam sicut
 ad roborandam fidem credentium Petri
 Apostoli vestigijs fluentia maris Christi
 pietas solidavit, sic ad declaranda *Mat. 14.*
 famuli sui Guntheri merita duritiam fili-
 cis in mollitiem ipsius membri stravit, ut
 ex hoc clareat, quanta suavitate in Cælis
 animam eius pius Iudex remunerat, quem
 ad

ad ~~sec~~anda sua praecepta misericorditer
 inflammavit. Attollamus igitur mentes
 nostras ad imitanda sanctorum exempla,
 ut dum eorum gesta laudamus, nos ipsi
 probabilem vitam ducamus: iuxta quod
 Psalmista admonet dicens Psalm. 68. *Quae-
 rite Dominum & vivet anima vestra. Psal.
 31. & iterum. Accedite ad Dominum & il-
 luminamini, & facies vestrae non confin-
 dentur.* Tunc enim facies nostrae in die
 Iudicii, non confundentur, nec terribilem
 sententiam, *Ite maledicti in ignem ater-
 num, Matth. 25.* audiemus, si toto corde
 ad eum accedentes, prava fugere, huius
 mundi inquinamenta devitare studueri-
 mus, atque ab omnibus peccatis, per poe-
 nitentiae labores expurgati, cum sanctis &
 electis audiemus, à piissimo Iudice. *Veni-
 te Benedicti Patris mei, percipite regnum,
 quod vobis paratum est ob origine mundi.*
 Ad quod Regnum ipse Dominus invitat
 cum dicit in Evangelio. Ioan: 12. *Siquis
 mihi ministrat me sequatur, & ubi sum ego,
 illic & minister meus erit.* Sed quia fragi-
 litate deprelso ad sublimia minime tendere
 valeamus, tota mentis intentione Sancti
 Patris huius poscamus suffragia, ut ipse qui

non iustos, sed peccatores vocare venit,
 precibus sui dilecti Confessoris igne sancti
 Spiritus pectora nostra inflammans nos de
 convalle huius miseræ, & via peregrina-
 tionis revocet æternam ad Patriam Ergo
 DEI clementiam quæ servum suum de la-
 bore perduxit ad requiem superlaudantes,
 ne lector circumlocutionibus corda deti-
 neat Auditorum, sermonem vertamus ad
 ea, qualiter ad laudem & gloriam nominis
 sui nobis peccatoribus Christus servi sui
 terminum huius vitæ manifestare dignatus
 est, pandamus breviter.

Cum verò omnipotens Deus beatum
 virum veller à labore quiescere, & æterna
 mercede remunerare, eiusque vitam in
 exemplum hominibus demonstrare, ut
 posita super candelabrum lucerna claresce-
 ceret, quatenus omnibus, qui in domo
 DEI sunt, luceret, contigit ut inclitus
 Tiro dux videlicet Bretislaus, cum Polo-
 niam gloriosè sibi subiugasset, victorque
 cum pæce ad sua redisset, cuiusdam urbis,
 quæ Prachen dicitur confinium causâ ve-
 nationis cum suis adiit, ubi quâdam die ut
 solebat venatum exivit. Cumque sui om-
 nes huc illucque discurrerent, nec in ali-
 quo proficerent, subito apparuit eis cervus
 mi-

mira magnitudinis, quem ipse Dux cum
 magna alacritate subsecutus, & tunc cer-
 vus quasi fugam simulans, in quendam lo-
 cum ipsius silvæ, quàm celeriter devenit,
 & veluti nullo sequente securè stare cepit.
 Hoc Dux intuitus ac solo cliente parvo con-
 tentus, cervum aggreditur, & eius formam
 & magnitudinem diligenter scrutatur,
 denique cum fidei armis munitus hæsi-
 tarer animo, subitò de Cæli fastigio audi-
 vit claram sibi vocem taliter insonantem.
O Bretislæ, non semper quæ alta sunt DEI
consilio, tuo fragili desiderio quæras, sed
cum humilibus humilia: tibi tuisque poste-
ris profutura ne pigriteris attendere. Hoc
enim in loco latet DEI thesaurus, tibi quon-
dam valdè amabilis, nunc verò & in futura
tempora cunctis quærentibus piè desiderabi-
lis, Nam scriptum esse cogita. Ioan. 5.
Pater meus operatur, & ego operor, quia
ego in Patre, & Pater in me est. Ideoque
quidquid servi mei operantur in hoc seculo,
non eorum sed DEI virtutem in omnibus
credas. Hæc talia dum Dux tacitus audiret,
 & ut amens stupefactus, de loco quo str-
 tus iacebat, vix relumpto spiritu, surgit,
 ac circumquaque aspiciens, illico in ipsa
 vasta solitudine rivulum parvulum à longe

videt, pulchroque gramine circumdatum,
 quasi quibusdam odoribus abundare, quo
 in loco lapidem miræ magnitudinis, & su-
 per eum cellulam vilibus de lignis con-
 structam, miro odore redundantem inve-
 nit, & solus cum solo cliente de supercilio
 montis descendens, licet pavidus, crucē ta-
 men Sanctæ in fronte signatus, quid ibi la-
 teret cogniturus, celeriter intrat. Et ecce
 senem pulchræ canitie sedentem, & albes-
 centem, ac veluti Angelum DEI in vultu
 relucentem. lectoque ceu in oratione pro-
 stratum aspicit nimio quoque horrore per-
 vasus cæpit stare. Quem senex pio vultu
 intuitus, ne ad talia trepidaret, sed ut DE-
 um omnipotentem in omnibus laudaret
 monuit: & quod ipse Guntherus esset, qui
 eundem de sacro fonte suscepisset, diversis
 indiciis licet admiranti Duci assignavit.
 Tunc Dux his verbis Spiritum ad plenum
 resumit, & constantia animi recepta pium
 virum interrogavit, quomodo vel quando
 ad tam insolitam solitudinem devenisset,
 vel curtam duram vitam monachorū atti-
 gisset, ac satis amicabili & multum lacry-
 mabili affatu precatur, ne ulterius tam no-
 bilis vir hominibus lateret incognitus, sed
 ad terram sui Ducatus melius fovendus per-
 duce-

duceretur, quam plurimum rogabat.
 Quod vir DEI prorsus renuit, & ne DEI
 voluntati in aliquo contrairer sollicitè
 DEUM rogans. Vnde dux valdè miratus,
 & in eius piis admonitionibus, & diversis
 verbis consolationis, orationibus se San-
 cti viri commendavit, & ut in reliquò de
 apparatu proprio nulla necessaria ei dees-
 sent, se daturum promisit. Quæ omnia
 Guntherus à præfato Duce benignè susci-
 piens, & multa prædixit futurâ, & veluti
 quodam præfagio inter reliqua pii affa-
 minis verba proloquens dixit: *Mea dile-*
ctionis causa si venisti Fili, mea petitioni esse
contrarius noli. Nam corpusculi mei jam
 dissolutio instat, & quamvis de sepultura
 mei diversi diversa sentiant, ego, ut in spiri-
 tu loquar, corpusculi mei Brzevvovia de-
 positionem locandam testor, & quod in spi-
 ritu, loquor, id ab omnipotente ut fiat, ex-
 opto. Proinde, chariss me fili, memorie
 causâ prædicto loco Brzevv via aliquid so-
 latij apra, ut & mei in Domino, & tui tuo-
 rumque omnium imposterum in Deo memo-
 ria habeatur, & in mea requiei, quæ futuri
 iudicii diem expectabit, dignum
 memorie fructum tuis licet postea, vel tuo-
 rum Successorum in temporibus confirman-

da prudenti consilio adapta. Super hac autem omnia si mea discessionis vel migrationis terminus delectat, crastinae diei tertia hora, quid de meo transitu divina operatio sentiat, mea fragilis vita terminus declarabit. His Dux auditis turbatus est animo, & in oscula ruens, amarissimis circumfusus lacrymis, magno rugitu talia proclamabat. O! charissime Pater, cur me, licet ad te tardè venisse detestaris? ô canities veneranda, quem veluti Angelum DEI, licet indignus amplector? cur me Filium ut dicis, tuum Spiritualem tam cito ceu Orphanum relinquis? Tuae enim purae orationes, tua crebra ut spero jejunia, mea pravitatis deberent esse, & fuerunt tuta prasidia, ut apud DEVM omnipotentem pro meis criminibus, quibus humana fragilitas saepius convincitur, hostisque mille fraudum dolis atterritur, fieri a/ dua suffragia. His clamoribus motus pius Guntherus dixit flentini inique gementi: Desine Fili, desine talia agere, & sperans in Domino noli metuere, meaeque petitionis effectum libenter excipe, veraciter persice, jam jam ad tuos redi meique secretum prodere noli, sed crastino non tardè redeas, & mea migrationi, si Dominus Deus voluerit interesse poteris.

Tunc.

Tunc dux valde tristis & gembundus benedictione tamen accepta cum suo cliente discessit, & re cui talia secreta prodat, sub interminatione interdixit. Igitur sequenti die Bretislaus dux assumpto venerabili Episcopo Severo, qui sibi speciali familiaritate adunabatur, summo diluculo ad viri DEI cellulam pervenerunt, ipsumque orationi instantem, laudesque Deo omnipotenti psallentem invenerunt. Completa vero oratione post longa futuræ vitæ colloquia peractisque à Severo Episcopo Missarum solenniis, vir, Domini corporis & sanguinis perceptione se muniens, hora diei tertia, canentibus qui aderant, & fletibus inter orationis verba, immaculatum DEO spiritum reddidit. De carnis igitur ergastulo iam felici recedente anima, tanta de eo suavissimi odoris redundavit fragrantia, ut cunctorum ibi assistentium perfunderet nares & pectora. Cuius odoris suavitas, tam diu stabilis permanebat, quousque viri DEI corpus ad locum sepulturae perveniebat.

Post hæc peractis omnibus ad exequias attrinentibus corpus illud Sanctissimum indomitæ equis est superpositum, quod cum tanta mansuetudine ad locum sepulture

tura ab eisdem delatum, ut profectio claresceret, quanti meriti extiterit in Cælis, cuius corpus bruta animalia postposita ferocitate venerabantur in terris. Obiit autem Christi Famulus Eremita Guntherus anno Incarnationis Domini MXLV. septimo Idus Octobris, sepultusque est, in Monasterio Grzevnoviensi, quod à Civitate Pragensi distat X. stadus ubi ipse dum ad huc viveret se se sepeliendum esse in spiritu prædicebat. In quo loco per eius merita fiunt assiduè miracula, multa infirmis præstantur beneficia, donante Christi gratiâ, qui cum Deo patre vivit & regnat Deus per infinita sæculorum sæcula Amen.

Conditor & salvator humani generis per ineffabilem suæ bonitatis Clementiam mirabiliter Sanctos in Cæli glorificans, misericors est peccatoribus in terris, & licet iam senescente mundo, corrupta sit omnis caro iniquitate, non tamen accensam lucernam patitur occultari, sed illuminatam igne cælesti ponit super candelabrum, ut omnibus in domo Dei luceat; Lucernam dico Beatum Guntherum qui propria linguendo, & Christi præcepta sequen-

quando mundum despexit : quem miracula ad sepulchrum eius vel alias permerita ipsius operante divina clementia facta glorificant.

Hactenus vita S. Guntheri.

Iacent porro sacra eius exuviæ in Sacello S. Benedicti & subrueribus apud Coenobium S. MARGARITAE, dictum Brzvnovienſe, Ordinis S. Benedicti, propè Pragam, fundatum à Boleslao pio Boëmiæ. Duce & S. Adalberto Episcopo Boëmiæ. Aetate noſtrâ, Reverendiſſimus loci præpoſitus P. Zdislaus Berka de Duba & Lippa hortatu cuiusdam è Societate Ieſu Patris accinctus jam ferè erat operi, ut ſacrum eius corpus è ruderibus Cænobiij ac Templi illius ab Huſſitis diruti in lucem, ac priſtinam populi venerationem produceret : ſed mors cogitationes illas abruptit.

Est & alia ejusdem ſancti prope Arcem Rabiij in Boëmia memoria in colliculo, ubi vetus extat Eccleſia Sanctorum omniũ nomini ſacrata: juxta quam, qua Oppidum Rabiij reſpicit, veſtigia Aſini aut muli Petræ alte impreſſa apparent, quorum Origo hæc celebratur. Repertum fuiſſe Sanctum Guntherum

therum quondam eo in loco à Monachis
Benedictinis Monasterij Brzevnoviensis,
multisque ac importunis fatigatum preci-
bus in Cænobium illorum migrare volu-
isse, atque adeo itineri jam accinctum, ju-
mentum conscendisse. At ecce, ut testa-
tum esset migrationem illam non fieri è
Dei placito, vestigia bestiae profundè in
Petræ, idque iterum ac repetitis vicibus
descendisse, ut his moti Religiosi illi san-
cto viro esse molesti desierint, illeque ad
suum Tuguriolum, ubi nunc Ecclesia illa
est, fuerit reversus.

Ex plurimis, quæ apud sepulchrum eius
facta sunt miracula pauca hic subiiciam
ex Boëmico hac de re impresso libro ex-
cerpta.

I. In Vngaria Procerum non nemo,
nomine Laurentius membris omnibus ca-
ptus, cum diu à Deo per merita S. Stephani
Vngariæ Regis sanari oraret, apparuit ei
Sanctus Stephanus Rex monuitque ut in
Boëmiam profectus ad sepulchrum sancti
Gantheri precatetur. obsecutus ille mox
sanitatem obtinuit, & Monachi Cænobij
illius, sonantibus omnibus campanis, Deo
hymnum: *Te Deum laudamus* magno jubi-
lo concinuerunt. Gratitude ergo sepul-
chrum

chrum

chrum sancti Guntheri eleganti tegumento vestivit, cum gaudio reversus in Vngariam.

2. In Bavaria in Monasterio Altensi non nemo dictus Landfridus, etiam ipse membris captus omnibus, monitu S. Virginis Deiparae, die S. Dionysij Areopagitæ (qui ipse etiam dies est S. Guntheri) in Przeunovium venit, ubi eum vir quispiam Religiosa veste indutus eum erexisset, momentoque persanasset, mox ab oculis eius evanuit. Ob quod more solito Campanæ Cænobij eius omnes in lætitiæ, gratique erga Deum animi si quam sunt pulsata.

3. Nobilis quidam Boëmus ex Familia Raezinorum, à Dæmone obsessus è vestigio ad sepulchrum S. Guntheri & liberatus, campanis ut post sine puta miracula fieri solebat, jucunee resonantibus.

4. Civium Pragensium unus nomine Martinus, filium coecum, & mutum natum ad sepulchrum S. Guntheri delatum, sine mora, sanum præsentem maximam Pragensium turba recepit, statimque dimidium bonorum suorum Cænobio illi donavit. Ivo viso miraculo quidam Bavarus domum reversus amico suo Author fuit, ut filium suum:

suum cæcum etiam deferret ad S. Guntherum; sed is filio domi relicto peregrinatur ad S. Guntherum, cum hîc jejunio & orationi vacaret, cœlitus intellexit, Filium in Bavaria illâ ipsâ horâ visum recipere; id quod verissimum fuisse postea deprehendit.

5. In Thuringia Petrus quispiam præcipuæ nobilitatis vir triennali morbo prostratus, à medicis relictus, amicis jam gravis, samâ horum miraculorum excitatus, se S. Gunthero commendavit, sanatusque Brzevnovium gratitudinis causâ! advenit.

6. A tumore colli alius, alius à morbo caduco, duo à lepra alius à periculosis Dæmonum tentationibus, foemina quæpiam Anno 1256. die S. Magdalene à rabie; alia à fluxu sanguinis; alia Anno 1258. die S. Valentini, alijque alias à cæcitate, atque à morbis alijs sunt liberati; multis manus aridæ sunt restitutæ sanitati.

7. Lampas apud S. Guntheri corpus suspensa aliquando nullo hominum coöperante ignem concepit.

8. Anno 1248. 2. Septembris Gertrudis quædam in morbo jam deposita, suâsu cuiusdam ex ordine Prædicatorum semimor-

tua ad S. Guntheri monumentum delata
revaluit.

9. Quidam à duobus Dæmonibus sub
viri ac fæminæ figura conspicuis vexatus,
cum ad opem S. Guntheri confugisset, ab eo
sibi etiam conspicuo vehementer baculo
per cussus hæc verba audivit: *Fili hac pla-*
ga liberaberis: & mox vere liberatus est.

10. Anno 1256. 4. Augusti Vdalrici
Pragensis civis filius à gravi morbo Filiola
ab Hydrope apud monumentum S. Gun-
theri sunt sanati: deindeque eiusdem alius
filius ab equo graviter percussus itidem
sanatus, causam dedere ut Parens ea die an-
nue in pane & aqua ieiunaret.

11. Alius Pragensis civis dictus Putna,
cum Filiolam suam jam positam Brzesno-
vium devehret, illa prope Cænobium ex-
piravit, quare mortuam ad sepulchrum
S. Guntheri detulit, & mox vivam rece-
pit.

12. Ex pago Bubeneez Virgo dicta
Dauchavva, cum usum manuum pedum
que ac insuper linguæ amisisset, die S. Mat-
thiæ apud S. Guntherum valetudinem
recuperavit.

Hactenus miracula S. Guntheri.

Fuit & alius in Boëmia Eremita exterus
P. Guil-

P. Guilhelmus Peregrinus, quem ait Raderus trans Danubium in Sclavonum, sex Boëmorum monte, dicto V Vinburgum habitasse.

Habet præterea Raderus consignatos plures sanctos, qui olim Boëmiam præsentia sua decorarunt, inter quos (prout etiam ex historijs Boëmiæ constat) fuit Sanctus V Volfgangus Ratisbonensis Episcopus, à quo Raderus dicit auspicijs S. Bilgrini, seu Peregrini Batavorum, seu in Bathaus in Bavaria Episcopi, totam Boëmiam ad Christum Dominum conversam, ante Annum Domini 972.

Sanctus ergo Pilgrinus misit S. V Volfgangum in Boëmiam, quæ eundum etiam advocaverat in Vagariam ad fidem Christi ibidem prædicandam.

Superest memoria S. V Volfgangi in Boëmia supra Pagum & Castellum Chudenicz Illustrissimorum Dominorum Czerninorum Stemmaris Titulare, ubi in nemore colli imposito ad sacellum prædicto sancto dedicatum, hodieque in Petra apparent vestigia utriusque pedis sancti illius Episcopi quæ is, dum per Boëmiam in suo munere Apostolico peregrinaretur, ibi dicitur ibi impresfisse, magnus solet ad illud

illud feriis secundis Paschatis ac Pentecostes fieri hominum piorum concursus, narranturque inibi non nulla supra naturam fieri solita. Etenim Sanctus VVolfgangus, ut olim cum esset Episcopus Ratisbonensium, Boëmiaque careret Episcopo, curam gessit Boëmiæ, ita adhuc Boëmiam suam è Coelo videtur respectare. Nam & circa Annum Domini 1600. Domino Humprecht Czerninio, loci illius Domino tum Regni Boëmiæ subcamerario vegeto ac valenti, nihilq; de morbo, nedum de morte suspicanti, vox vigilanti insonavit: *Humprechte dispone domui tuæ, morieris post triduum: prius tamen peregrinare ad S. VVolfgangum ibique peccata confitere, & SS. Eucharistiam sume.* Paruit ille monito, tametsi nullum periculi signum in se adverteret summoque mane res suas cum Familia, & cum Parocho Chudenicensi, aliisque quorum intererat, composuit; S. VVolfgangum, ut iussus erat, adiit, & quarta die, diem suum pie obiit.

Idem Raderus in Bavaria pia refert Posonem, seu Bosonem Episcopum Merceburgensem (qui obiit Anno 967.) Selavis, seu Boëmis, Lusatiis, Vngaris, qui ad orientem vergunt, Idololatriæ, vel saltem adhuc

mori-

moribus paganis Cælestem Christi legem ingenti cum labore promulgasse, dicitque eum natum Bavarum in Bavaria obiisse.

Nihilominus præcipui primique Boëmiæ Apostoli sunt, SS. Cyrillus & Methudius Episcopi, qui è Græcia egressi, corpus S. Clementis Papæ & Martyris è Chersoneso sublatum secum detulere varias per Provincias, in quibus Christum Dominum paganis annunciavere, donec tandem Moravas ac demum Boëmos Ecclesiæ subdidissent.

Primus, quem Borzivvoglio Boëmiæ Duci in Moravia ad Christum converso domum redeunti, Sancti Episcopi adiungere comitem sacerdotem, vocabatur nomine *Kaich*, qui primam in Boëmia missam Regina Hradecii celebravit.

Venerabilis autem ille Paulus sacerdos, qui postea Borzivvoglio, & S. Ludmillæ fuit à Confessionibus & qui Venceslaum in trasinum suum educavit, ac ad omnem sanctitatem instituit, putatur ab eisdem sanctis in Boëmiam fuisse adductus.

Sancti illi quinque Fratres Martyres Benedictini S. Adalberti Roma usque in Poloniam comites aliquando in Boëmia in Monasterio Brzevvnoviensi habitârunt.

Sed & temporibus reliquis viri sancti

con-

concionibus suis Boemiam illustrarunt, in-
 ter quos B. Ioannes Capistranus Francis-
 canus, qui Pilsnæi, Glacij, alijsque Boë-
 mię locis Apostolicis suis sermonibus mira
 in hominum pectoribus est operatus, mul-
 taque Hussitarum millia reduxit ad Eccle-
 siam; multa millia excitavit in militiam ad-
 versus hæreticum, & ab Ecclesia repudia-
 tum fœdissimum Regem Boemiæ Geor-
 gium Podiebradium; contra quem à sum-
 mo Pontifice Paulo declaratus est Catho-
 licæ militiæ Dux. Zdenkon de Sternberg
 Baro Boëmus. Adversus Turcas etiam è
 Boëmia multos in Vngariam excivit; in-
 ter quos & ille Boëmus est, qui cùm Alsam
 Græcam reliquos inter præsidarios tuere-
 tur, & Turcarum non nemo tempore acer-
 rimæ oppugnationis vexillū Turcicum jam
 moenibus in figere, profilijt Barbarū illū in
 præcep̃s daturus. Sed Turca ille Boëmū me-
 dium ita complexus est, ut is se eripere & à
 Barbaro expedire nō posset. Quare ad B. Io-
 annē Capistranum ponē cum Crucifixi ef-
 figiē adstantem & Christianorum animos
 accendentem conversus, petijt, num, si una
 eum cane isto (ita Turcam appellavit) sese
 daret è maribus præcipitem, anima eius ef-
 set futura salutis æternæ compos; cumque
 id

id B. Ioannes pollicitus esset, sese unâ cum
Barbaro vexillum manutene[n]te, nullâ morâ
abjecit in Arcis fossam, & lapsu illo vitam
sibi pariter eripuit & Barbaro.

Extant manuscriptæ variæ B. Ioannis
Capistrani Epistolæ, quas is ad Georgium
Padiebradium scripsit ardent[er], pro Hære-
sum in Boëmia extirpatione.

Ex eodem S. Francisci Ordine B. Iaco-
bus de Marchia fortiter in Boëmia adver-
sus Hussitas decertavit, veneno ab illis sæ-
pius tentatus.

Sed & S. Henricus Imperator in bello,
quo ope S. Laurentij Boëmos vicit, terram
Boëmiam sacris suis pedibus aliquando
calcavit eâque victoriâ ad Boëmos non-
dum omnes Christianos, Ecclesiæ plenè ad-
iungendos est usus.

Nec dubitari debet sanctum quoque Ot-
tonem Bambergensem Episcopum, dum
per Boëmiam, ad Barbaros convertendos
soepius VVladislai, Sobeslaique tempo-
ribus est peregrinatus, occasione illa bene-
usum ad Boëmorum animas pietatis amo-
re imbuendas adeoque sanctitatis zelique
sui radijs etiam hanc Provinciam illu-
strasse.

CAPVT

C A P V T . V.

Pij homines.

Est locus uno milliari Brzezreicio inter silvas Bastinenses in loco Styadraze, sub antiqua desolatâ Arce, nomine Tremf-
sim, ubi modo sunt quædam prata bono-
rum Brêznicensium; Illic fuit quoddam
Sacellum, & iuxta illud tuguriolum, in
quo 46. an. Eremiticam vitam egit Benedi-
ctus de Bluzina, vir Equestris Ordinis, se-
pultus in Hvvozdzian, in Ecclesia S. Proco-
pij. Imago & epitaphium eius Anno 1637.
deleta fuit in dealbatione templi. Dicitur
fuisse târæ innocētiæ, ut cum leporibus sub-
inde luderet; sed & quando illi in hortulo
damnum in caulibus faciebant, vocabat
illos ad se, & virga correctis documenta
dabat, ne amplius ad damna redirent. Sunt
quidam in vivis qui hæc à Majoribus suis
acceperunt. Sacellum autem non ita pri-
dem id est, anno circiter 1620, destructum
est à quodam Capitaneo Breznicensi Hæ-
retico.

Ad Civitatem Strakonicensem est Arx,
vel potius Conventus Equitum Melitenfi-
um,

um, S. Ioannis Hierosolymitani. Erant olim inibi duodecim sacerdotes eiusdem ordinis, qui etiam, vicinas Parochias administrabant. In templo ejus Arcis est sepulta quædam puella, quæ à Matre Iudæis vendita ab illis occisa fuit. Et cum hoc rescissent Christiani, corpus acceperunt, & in templo arcis sepeliverunt, ubi in lapide sepulchri Cruce signato hæc scripta sunt: *Puella annicula Dorothea à Iudæis occiditur die Martii Prima 1503.* Vnde Iudæi non habitant ab eo tempore in illo Dominio, Mater verò illa est combusta.

Auctaria.

[De Sanctitate Martini Strakonicky Parochi in Strassinie sepulti in Blizivvi dictū est in vita Patris Alberti Chanovvsky toto cap. 3.

Novædomi celebris est Fabianus, seu Favianus, Marzan Dominorum de Rosis seu de Nevadomo ibidem quondam cocus, qui relictâ Aulâ se contulit in Eremū quinque horarum itinere indè distantem; ubi cum vitam sanctè finivisset, omnes Novædomi campanæ ultro nemine impellente pulsabantur: quo Iudicio Mors ejus prodita

rita & corpus allatum honorificè sepultū
in Templo S. Ioannis prope medium Anno
Domini circiter 1400. Vestigia eius in lapi-
de durissimo supersunt in quo olim sede-
bat & cubabat.

Est in Cathedrali Templo Pragæ sepul-
chrum, atque è marmore albo monumen-
tum ad ipsum parietem sacelli S. VVen-
ceslai collocatum cum hac epigraphe.

D. O. M.

GEorgio Papelio Baroni à Lobkovvicz
Domino in Duxavv, & Schvekensta-
in, Sacratissimo Imperatori Rudolpho II.
à Consilijs, Iudicijs Appellationum in
Boëmiæ Regno Præsidi, vitâ insigni cum
pietate transactâ defuncto Anno M. D.XC.
die XI. Septembris, Adamus Gallus Pape-
lius Fratri Germano mærens posuit. Vixit
annis XXXIV. Mensibus VI.

[Narratur sub ejus mortem in signum
ejus Sanctitatis, campanas divinitus im-
pulsas, nullius hominis operâ sonuisse.
De ejus autem pietate hoc speciale memo-
rant (id, quod tamen alii dicunt ab alio
quodam Domino itidem Lobkovvicio fu-

F 2

iss

isse factitatum) eum singulis ferijs sextis
Crucem trabalem, exemplo Christi D.
fuisse solitum bajulare per longum spaci-
um itineris.

Memoratur etiam ab Historicis eximia
Pietas clarissimi Herois Jaroslai Baronis
de Sternberg, qui à Venceslao Ottocaro,
cognomento Monoculo Boëmiæ Rege ad-
versus Tartaros, post Russiam Poloniam,
Silesiam vastatam in reliquas Europæ Pro-
vincias impetum parantes missus, Olomu-
cij Metropoli Moraviæ octo Christianorum
millia congregavit, quibus ducenta circi-
ter Tartarorum millia aggressus hostes
profigavit, ducique eorum Petæ nomine
manu propriâ dextram amputavit. Prins-
quam in Barbaros movisset, in foro Olo-
mucensi, cum copijs suis omnibus flexit
genua, opemque ac patrocinium DE Ipa-
ræ apud DEUM imploravit, voto addito,
Templum se DEO sub titulo DE Iparæ e-
recturum, si victoriâ potiretur. Multis
deinde à Rege Boëmiæ ornatus est digni-
tatibus, ejusque Honori institutus est su-
premi Moraviæ Præfecti Magistratus, quem
is primus omnino gessit, ac deinde posteri
ejus longâ serie obtinuerunt, quorum eti-
am multorum effigies ac epitaphia super-
sunt

sunt in Templo B. Virginis Olomucij, id
quod ipse victoria obtenta voti reus ædi-
ficaverat. Templum illud nunc est Collegij
Societatis I E S U. Sepultus est prædictus D.
Iaroslauus Pragæ in sacello S. Barbaræ apud
moniales Ordinis S. Claræ in monasterio
S. Francisci, vulgò S. Agnetis dicto: Vbi
super Marmoreum monumentum exstat
ejus effigies mitra & pallio ducali exorna-
ta.

Illustrissimorum Dominorum Adami.
de Sternberg Regni Boëmiae Burggravij &
Mariæ Maximilianæ comitiſſæ de Hohen-
zollern Filiolus V Venceslaus, cum ab Ar-
chiepiscopo Pragensi Ioanne Lohelio, Bap-
tizaretur, manus precantium ritu compli-
cuit. Huic Mater cælites Patronos ele-
git, SS. Stephanum & Laurentium; quo-
rum quidem nomina postea fuit oblita; sed
tamen eis puerulum identidem commen-
dabat. Non attigit ille septennium. In
morbo suo lethali circa annum 1615. P.
Georgio von der Boon è Societate I E S U
ter generaliter de tota vita confessus, sæ-
pius ingeminabat, oportere nos magnâ di-
ligentia ad mortem præparari. Flere Ma-
trem prohibebat, quod se utique ad Cælum
mox iturum sciret, quin & jam venisse pro

se SS. Stephanum & Laurentium eosque
 adeste ad illum locum vbi Crucifixi effi-
 gies stabat. Et verò in pede Crucifixi illius
 repertæ sunt postea reliquæ dictorum du-
 orum sanctorum, Sed & Matri memoria
 redijt, hoc esse sanctos quos illa infantulo
 Patronos legerat. Solebat puerulus ille ad
 sonum singularum horarum cruce sancta
 frontem signare, ac paulisper precari quod
 & in illo morbo, cum tertiam pomeridia-
 nam audiret, facturus dexteram elevarat,
 dexteramque etiam læva iuvabat, sed eo ip-
 so momento morte abreptus duos digitos
 complicatos reliquit, quos ad Crucem fa-
 ciendam extenderat. Sepultus Bechinæ in
 Monasterio Franciscanorum, vbi circa an-
 num 1619. à rebellibus hæreticis è tumba
 dum esset eiectus, manus illa cum cubito
 apparuit integra, hodieque incorrupta per-
 severat quam deinde Mater sacrorum lip-
 sanorum instar asservatam Filix suæ Illu-
 strissimæ Mariæ Evæ de Tiffenbach post
 obitum reliquit; quam etiam Serenissimi
 Archiduces Austriæ sæpius sibi monstrari
 iusserunt, ac admirati sunt, vocarique Vi-
 ennæ manus illa solet, *manus boni pueri.*

Quin & Mater ipsa magnæ fuit sanctita-
 tis, cuius virtutes prolixè à P. Matthia Nen-
 nichen

nichen è Societate Iesu qui Dominæ ibi
erat à Confessionibus sunt descriptæ.

Aliud priori asine huc adijciam exem-
plum ex annis Provinciæ Boëmiæ Socie-
tatis Iesu acceptum.

In Toparchia Hunburezczenfi, inter
Giczinium & reginæ Hradecium sita in
cellula templo sanctæ Mariæ Magdalenæ
Gerzinij adnexa, ex quopiam rumore invē-
nit P. Simeon Hubner corpus virgunculæ
incorruptum, cujus tamen vestimenta ex
nigro serico jam situ aliquid de putredine
in ipsis plicis contraxere. Rei insolentiam
admiratus, dum causas & originem inda-
gat, ex senibus fide dignis, & qui puellæ
convixere didicit sequentia. Virginem
hanc Patre Georgio VVratislavv de Mitro-
vvicz, Gerzicz, & Humburezcicz, Matre
Magdalena genere VVarczuviana de Rhe-
nicz, utroque pio & Catholico, & è nobi-
li Boëmiæ familia oriundo prognatam, Sa-
binæ habuisse nomen. Hanc virtutibus in
tenera ætate jam adultis, præ cæteris pieta-
te erga DEUM, misericordia & benignita-
te erga proximum floruisse. Parentum
enim in alios excandescens ira animum
flexis tam diu genibus placare consueve-
rat, usque dum precibus ejus victi iram

ponerent. Neminem mendicabulorum
 vacuum abire patiebatur, sed aut ære à
 Matre obtento, aut pane à familia impe-
 trato recreabat. Quod si neutrum mox
 consequi poterat, tam diu supplicans pro
 paupere, domum circumibat, dum voti
 compos fieret. Si quos subditorum in
 carceres coniectos didicisset, opportunis &
 importunis precibus eorum liberationi pa-
 trocinari, felici plerumque eventu con-
 fuerat. Vnde Parentes, si quid ejusmo-
 di impofterum accidisset, Sabinæ id indica-
 ri prohibebant, ne inde fieret tristior, &
 solitis blanditijs dimissionem captivorum
 vel ab invitis Parentibus extorqueret.
 Tanta denique naturæ virtute corrobora-
 ta benignitas fuit in puella, ut nec jumen-
 ta exagitari aut molestia affici citra neces-
 sitatem pateretur. His virtutibus Cælo jam
 matura tertium decimū ætatis annū agens,
 animam Conditori reddit Anno salutis 1597.
 Virgo forma corporis, sui temporis cæ-
 teras in hoc districtu antegressa, sed animo
 multò formosior. Ejus integerrimæ pul-
 chritudinis index hæc corporis sexaginta
 jam propè annis incorrupti integritas est.
 Sed & corollam, quam vna cum annulo &
 pretioso frontali suedicus miles Panero
 duce

duce Boëmiam devastans virgini detraxerat, tam vernans triginta annorum est inventa, ac si Rosmaris, illo ipso die ex horto in sertum innexus fuisset. Manet etiamnum in eius manu lignea crucula incorrupta, uti & precatorius libellus Boëmici Idiomatis, ex quo quotidie crebras ad Deum tenero affectu preces fundere solebat, omnis corruptionis expers. Ejus corpori honorificè tumulando cellulam seu crip-tam in qua modo requiescit, Patruus virginis V Venceslaus V Vratislavv Lytomissliensis Domini id temporis Gubernator edificavit. Vicini & advenæ digitum DEI in ea tam diuturna virginei corpusculi integritate venerantur; nec immerito, si quidem nulla in ea sunt indicia Balsami, aut aromatum; & ij quoque, qui morienti puellæ adfuere negant fuisse corpus ejus ulla tenus apertum. Iusuper & Amicorum quorundam corpora ibidem multò tardius reposita, jam pridem in pulveres redacta sunt, illius autem solius virginis corpus incorruptum perseverat.

Vrsula ex Illustrissimo Lobkovicio-
rum stemmate, Parentum nostrorum me-
moriam, magnæ virtutis & sanctitatis foe-

mina nupta cuidam Domino Pleskus Baroni in Moravia solita se quotidie incertum quodpiam Christi Domini vulnus commendare, multa à Dæmone passa fuit adversa. Quadam nocte cum ei mortem minaretur, illa vero minas eius, flocci faceret, negaretque eum huius rei habere facultatem, adversus eam, quæ se Deo eadem die in vulnus manus dexteræ Christi Domini commendasset, arrepto Dæmon cervicali eam suffocare conabatur. Cumque illa nihilominus spem suam totam in Deum collocaret, victus Dæmon aufugit, ita tamen, ut prius pestilenti aliquo halitu faciem eius afflaverit, ex quo vultus eius postea graviter intumuit. Eo autem ipso, quo eam Dæmon deseruit, momento, cum illa levasset oculos, magna vidit luce splendidam super se dexteram protegentis instar extensam. Alias cum in prædio suo deambularet, contigit, ut locum accederet, in quo effusum quidpiam humoris fuisse advertebatur, quam effusionem quotquot Gallinæ transibant aut anseres, mox in vestigio extinguebantur. Monita igitur illa ab ancillis, ut locum caveret, cum nihilominus facto signo sanctæ Crucis transivisset, mox, non quidem ex animis, corruit
tamen

tamen, atque in lectulum est relata, mem-
bris nervisque omnibus contractis, atque
hoc in morbo tribus annis ac mensibus sex
ad obitum usque mira patientia, decu-
buit, mamilla dextra sanie, ac tabo ita cor-
rosa, ut interiora pectoris apparerent, Cū-
que ei per magica quædam valetudinem
promitterent, adduci non potuit, ut nefa-
ria eiusmodi medicamenta admitteret. Ex-
trahebantur autem ex illo vulnere varij ca-
pilli, & pili, ac carbones, cortices, aliæque
eiusmodi quisquiliæ, ut facile appareret
morbum illum magicis incantationibus ei
fuisse procuratum. Sed quod in hac re
fuit admirabile, lignea quam Domina illa
habebat Crucifixi effigies quasi doloribus
eius condoleret, quoties ipsa acerbius cru-
ciaretur, agebat & ipsa in vulnere lateris
pus, & saniem ostendebat, atque ex sa-
cratissimo illo vulnere, etiam similia capil-
lamenta, aliasque quisquillas emittebat.
Sacrum missæ sacrificium coram ea mori-
bunda celebravit P. Andreas Neibaur So-
cietatis Iesu Pragæ ad S. Clementem Ger-
manicus Concionator vir ab opinione fan-
ctitatis celebris, ubi illa postquam Sacra-
tissimam Hostiam elevari aspexisset, mox

clamavit; *Iam D. Deum meum vidi, nec amplius quidquam video.* Et sic cæca eadem die obiit. Crucifixum illum eidem Patri donavit, qui nunc asservatur apud Illustrissimam comitissam Mariam Eleonorâ de Nostitz, natam de Lobkovicz, cui eum ad vitam commodavit, virginum Monasterium Regium Viennæ Austriæ, in quod Monasterium illatus est à dictæ Domine privigna, Domini Flesky ex priore conjugis Filia, dum Monasterium illud & religionem est ingressa.

Pater Koialovicz in sua Historia Lithvvaniz part. 1. libro 9. ad A. 1386. Refert sacerdotem quendam Boëmum nomine Hieronymum in Lithvvanis ab Idololatria ad Christum Dominum adducendis sub Jagellone Rege Apostolicè desudantem, dum simulachrum Idoli dreti Perkun, securi demoliretur, incauto ictu pedem sibi graviter sauciâsse; itaque populum Numinis violat ira hoc accidisse vociferatum, religiones suas profanatas ploravisse. At cum idem Hieronymus ducta super vulnus manu crucis sacre effigiem designasset, verique DEI nomine momento sanum pedem repente circumstantibus ostendisset, tum vero insolentis prodigij spectaculo attonitos

novæ Religionis dignitatem suspexisse, antiquæ vanitatem omnes derisisse.

Anno 978. Refert Venceslaus Hagek Bohumitum primum Ostroviensem à sancto Adalberto constitutum Abbatem Ordinis S. Benedicti ab omnibus vulgò habitum pro viro sancto.

Bonfinius in sua Historia Vngariæ refert Anastasiû Colociensem in Vngaria Archiepiscopum ad illam dignitatem ex munere Abbatis in Boëmia Monasterij Brevvnoviensis (quod is primus ibi gesserat) translatum, tantorum apud Deum fuisse meritorum, ut mortuos ad vitam revocaret.

Petrus Baro à Rosis, cum jam sub liaconus esset inter Cifercienses Cænobij Atto-vadensis, quia tamen Familia illa Boëmiæ Princeps ad eum vnum redacta fuerat, maritus factus, ac supremus Regni Camera-rius, postquam liberos genuisset, ad Monasterium consentiente uxore redijt, in eo-que vitam sanctè exegit, cum septemdecim circiter templa prius erexisset, ac inter illa etiam Basilicam sancti Viti Crum-lovij.

Ejus Filius itidem Petrus dictus Pragæ ad omnes Sanctos in Arce Præpositus ob

laudatissimam virtutem ab Urbano 6. Galero Cardinalitio decoratus est quem tamē ipse humilitatis studio non admisit.

Circa Annum 1360. Margareta V Vartenberga à morte Mariti sui Hinkonis Hazenburgij inter Crumlovienses Clarissas, conversa, virtutibus & miraculis claruit.

Ad Annum 1540. Memoriā est R. P. Ioannis Rauch Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Provincialis qui sese eo tempore pro ruente ad Lutherum, Domo DEI fortissimus Athleta apposuit.

Sed & memorabile mihi semper visum est facinus Dominae Elisabethae de Plavna natae Korensbyanae, quae, dum haereticus Electoris Lazoniae miles Duce Hoffkirchio magnā Boemiae parte ipsaque Pragā occupatā Thaumaturgam Deiparae Imaginem Baleslaviensem in publico minoris Pragae foro ad patibulum collocatam magno numero militari ordine armatus cinxisset, exploraturus an demum [id, quod eum ea saepius accidisse à Catholicis audierant] eis esset elapsura, & ex eorum potestate erepta ad locum suum Boleslaviensem, ut aliàs solebat, miraculosè reditura: Praedicta D. Elisabetha per medios illos haereticos

ticorum militum ordines Catholico inflā-
mata zelo ad Sacram illam accurrit Ima-
ginem, ibique flexis poplitibus eam est pu-
blice venerata, magnaue voce exclama-
vit: *O Beatissima virgo Mater Dei ulciscere te de tuis inimicis.* Et mox corpus ani-
mumque aptavit ad mortem, quam non
tantum parata fuit in obsequium Deiparæ
subire, sed & sese tunc magno arsisse pro-
fessa est desiderio, ut militum illorum ali-
quis ei ferro caput amputaret.

Sequenti verò statim anno ducis illius
Hoffkirchij Frater eodem loco, quo DEI-
paræ iconem sic despectui habuere, est ob
alia quædam facinora plexus capite.

In histor à Societatis Iesu refertur ma-
gnarum admodum virtutum Pater Adal-
bertus Bauzek sequentibus verbis.]

Pater Adalbertus Bauzek Anno 1556. Id
est eo ipso, quo Societas IESU Collegium
à Ferdinando I. Cæsare fundatum Pragæ
est ingressa cùm circa festa Natalitia in Col-
legij illius templo Pragæ preces ad Deum
funderet ei Dominus IESUS pueri venustis-
simi specie in Sacrosancta Hostia apparuit,
Rogantique quid abs se vellent; *volo res-*
pondit puer) *ut ibi sis ubi es.* Quæ Adal-
bertus

bertus de ingredienda Societate interpretans in eam recipi postulavit, votisque potitus, vitam in Societate vocationi divinæ consentaneam usque ad extremum peregit. In academia Viennēsi Sacræ Theologiæ Professor & Decanus, tum aliā fortiter ad Religionis munimentum gessit, tum obstitit, ne volumina parum pietati congruentia, quæ magno numero offerebantur, in lucem prodirent: tum denique effecit; ut qui doctrinæ publicis donarentur insignibus, ex diplomate Pij quarti Catholicum symbolum profiterentur. In Moravia diæcesanæ synodo cum Patre Maggio Provinciali, & cum Patre Henrico Blysemio interfuit, in qua ducentis præsentibus sacerdotibus, & Antistiti, concionibus, privatisque colloquijs pro virili, quam Deus dedit, tulit opem, Obijt Viennæ Anno Domini 1571. De quo obitu Historia Societatis Parte tertiâ hæc habet lib. 7. n. 58.

Dum tanta sacrorum penuria colonorū urget, ecce tibi maximè insignis amittitur. Viennæ Adalbertus Bauzekius Boëmus, quàm acerbo naturæ & rebus humanis, tam maturo virtuti, sibi que obitu, quinto Nonas majas cecidit; Vir mitis, innocens, candi-

candidissima anima, humilitatis, amabilissima, paratissima ad omnia obedientia, ad hæc doctus cum primis, publiceque in Academia Viennensi, temporeque eodem in Collegio nostro Theologiae interpres: Impiger idem navusque divinae vineae cultor: Cujus in ore ac vultu, innocentiam animi, caritatemque erga DEUM, & quoscunque hominum legeres. Quibus virtutibus ita domesticorum amores, civiumque rapuerat, ut ægro nullum omissum sit, certatim omnibus omnia conferentibus, divinum humanumque remedium: & fuerint qui vota facerent atque enixè DEUM Dominum precarentur, Vicarios se offerentes ut detractos sibi, illi annos adijceret, ne munimentum id Religioni alienissimo tempore demeretur. Quæ spes ubi fefellit, quod reliquum erat, de mortuo frequentia, dolore, lachrimis, ac lamentatione insigni iusta funebria perfolverunt. De eo Magius ita nunciat: Tertio die Maij migravit ad Dominum Sanctulus ille, ac Benedictus Pater Adalbertus, dimidium animæ meæ, propter multas ejus virtutes: Cujus mors, ut communi bono per incommoda accidit, & Academiae & Collegio nostro, & Theologorum nostro seminario:

cum

cum esset ille vas omnium bonorum, & ad labores infractus; Ita vulnus cordi meo tale infixit, ut etiamnum perdoleam.

Superest etiam pijsima memoria Illustrissimi Domini Ioannis Baronis Senioris Rzyczansky Kavvka de Rziezan, qui Deo sacræque conversationi penitus addictus noctibus singulis ad orationem lectulo consurgere, & in ea horis pluribus hæreret solitus, ultimis vitæ suæ viginti annis carnem non degustavit ab omnibus passim magnâ habitus in opinione sanctitatis. Obijt, Anno Domini 1643.

Nec tacendus fortissimus Catholicus Heros Zdenco de Lobcovicz, postea Princeps, & supremus Cancellarius in Bohemia, cuius tanta fuit in vera Religione soliditas, ut ad subscribendum Majestati literis, quibus ab Cæsare. Rudol. ad id ferè adacto hæreticis magna privilegia damno Catholicorum gravi concedebantur nullis prorsus etiam amittendi officij alijs. que longè gravioribus minis adigi potuerit, cum se potiùs in frustra dissecandum corpus suum præbiturum generosissimè affirmaret, quam suo calculo perfidiam hæreticorum confirmaret. Cum autem postea hæresis jam supercilium tolleret, ipse nihil-

Iominus semper Catholice Religionis fuit
 præsidium, ob quod Deus optimus uxo-
 rem illius natam ex Illustrissima stirpe
 Pernsteiniana annis jam quinquaginta gra-
 vem post desperatam ferè successionem in-
 signi, etsi unica prole mascula Venceslao
 Principe adauxit, qui nunc maximis Lega-
 tionibus & muneribus se se Augustissimis
 Caesaribus Ferdinandis II. & III. probavit
 eximiè. Ita nimirum Deus ijs, qui prop-
 ter ipsum sua commoda deferere sunt para-
 ti centuplum etiam in hac vita retribuit.
 Mortuus est gloriosus ille Ecclesie in Boë-
 mia Propugnator postquam Medicis inevi-
 tabile Fatum nunciantibus respondisset
letatus sum in his quæ dicta sunt mihi in Do-
num Domini ibimus: Præfente Nuncio A-
 postolico & Regis Catholici aliorumque
 magnorum Principū Legatis tanti viri for-
 titudinem & pietatem admirantibus.

Huic Gemellus fuit Illustrissimus comes
 Guilelmus Slavvata qui ultimam è Nova-
 domenfi Familia Luciam uxorem habuit.
 Hic domus illius à Cesare nominatus Gu-
 bernator Sacræ Maiestatis intimus Consilia-
 rius, Eques Aurei velleris & supremus in
 Boëmia Cancellarius fuit. Hunc quoque
 successionem fecundâ Deus benedixit, quia
 & ip-

& ipse acerrimus orthodoxæ Religionis propugnator extitit, pro qua etiam ab rebellibus è fenestra Cancellariæ in Arce Pragensi eiectus, non nihil casu afflictus fuit, sed ut altius exurgeret, atque in Aula Cæsarium Ferdinandorum II. & III. ad mortem usque gratosus Augustissimis Austriacum Catholicæ Religionis Zelum suo fervore pro ficuè promoveret,

Ex stemmate comitum de Martinitz Dominus Georgius (qui Arcem Smecznonsem, ac in ea sacellum divæ Annæ Christi D. Avia renovavit) ob doctrinam & zelum erga Religionem Catholicam requisitus fuit per Breve Apostolicum, ut vacante supremo cancellariatu ab cæsare ipsi oblato in regno Bohemiæ illud officium, relicto tunc maiori, quod habebat, supremi Iudicis acceptaret (quod & fecit) utpote in quo plus posset prodesse religionis indemnitati.

Huius Georgii ex Patre Iaroslao fato præmaturo erepto Nepos Iaroslavi posthumus Matre vterum gerente assistenteque Marito peste correpto mire servatus, sub tutela Domini Adami de Sternberg supremi Burggravij educatus, eius filiâ Mariam Eusebiam Matrimonio sibi iunxit, postquam

quam Romæ Clementi VIII. Pontifici
 Max. efflagitanti promississet hæc tria; I.
 senon nisi Catholicam uxorem ducturum;
 Deinde mox à reditu in patriam
 è suis bonis hæresim eliminaturum:
 denique in omnibus Comitibus & Consi-
 liis singulari Zelo bonum Religionis pro-
 curaturum. Quo facto promissit sua Sancti-
 tas illum, licet unicum familiæ, à DEO
 foecundandum faustâ luccessione. Tan-
 dem ipse unus è Regijs locum tenentibus
 Cuius curæ Corona, Reliquiæ sacre & pri-
 vilegia in Arce Carlenfi deposita fuere
 commissa) à Rebellibus ex Cancellaria pri-
 mus è fenestra in fossam Arcis odio fidei
 Orthodoxæ Pragæ in præceps datus invo-
 cata *Mariâ Matre gratiæ* incolumis evasit
 & illa die adhuc 12. leucas curru confecit.
 Dixerat autem unus ex electoribus hære-
 ticus Familiâ nobilis ridendo, *videbimus*
an illum juverit ejus Maria. Cumque illum
 infra commodè moventem se ex alto des-
 pexisset, subiunxit: *Per Deum ejus Maria*
illum juvit, statimque aliquot bombardarum
 ictibus petitus Iaroslaus bis in veste
 tantum & semel levisimè in brachio
 tactus, demum post victoriam illam decre-
 toriam è Politica Regia Gubernatione Vi-
 caria

caria hic ardentissimus fuit, qui hæresim
jussu pijsissimi Cæsaris Ferdinandi II. & III.
gloriosæ memoriæ ex Patria profligavit,
adiunctâ lapidi Ecclesiastico ope brachij
secularis. Mortuus inest senectute pia & bo-
na, supremus Burgravius, omnibus Eccle-
siæ munitus sacramentis. Adeo videlicet
Providentia divina in sua dispositione non
fallitur, ut dñō illi ejecti fuerint inter poli-
ticos Regios administratos quædam quasi ca-
pita Reformationis, alter in Aula, alter in
Patria coniunctis viribus strenuè laboran-
tes, pro DEO, Rege, seu Cæsare, & Patria.

Est & Illustrissimi ac Reverendissimi
Ioannis Lohelii, Pragensis Archiepiscopi
virtutum laus ingens in Kalendario B. Vir-
ginis typis vulgata.

Refert Venceslaus Hagek A. 1271. ob-
ijssse pijsimum Virum, Vitum Ecclesiæ Pra-
gensis Decanum, cuius eximium in con-
cionando Zelum, in templis decore ornan-
dis, divinisque officijs ac DEI cultu exol-
cendo ac propagando, mirum fervorem re-
fert, quem ait relictis omnibus, totum se se
obsequijs divinis mancipasse. Quotidie
sux mensæ tres mendicos, die verò Domi-
nicâ quatuor adhibebat, aliasque Eleemo-
synas plurimas, sed secretò largiebatur. In-
stitu-

stituit in Ecclesia Pragensi viros & qui
diu noctuque sine ulla intermissione
Psalterium decantarent: quam Ecclesiam
donarijs ædificijs aliisque modis, mirè ex-
ornavit, multaque alia per Boëmiam tem-
pla erexit, plenusque meritis obiit in Do-
mino.

Est & tenuis quædam adhuc memoria,
Cuiuspiam alterius, Sanctæ vitæ Canonici
Ecclesiæ Pragensis Metropolitanæ, qui mo-
nialium Benedictinarum ad Sanctum Ge-
orgium in Arce Pragensi in rebus Spiritua-
libus Director magnâ eis dicitur sanctitate
præluxisse, apud quas sepeliri etiam voluit,
cum prius ante mortem suam, Epistolam
spiritus plenam, ad eas conscripsisset, quæ
epistola nuper admodum adhuc exstabat.
Ad sepulchrum eius dicuntur etiam quæ-
dam Cælitus accidisse.

Habet præterea Hagecus ad Annum 1393
memoriam Doctoris Ioannek, suffraga-
nei apud Archiepiscopum Pragensem à
Vvenceslao Pigro è Ponte Pragensi in
Moldavvam, ob defensionem, (ut videtur)
jurium Ecclesiasticorum, præcipitari, cum
idem Rex decem Annis antè Beatum Ioan-
nem Nepo mucenum prius crudeliter ex-
carnificatum eodem mortis genere affe-
cisse

Quia

Quin & eodem loco Historicus illere-
fert Iaroslauum de Klinstcin (quem Rex ille
cum alio Canonico in carceratum morti pa-
ter destinaverat) V Venceslao pigro præ-
dixisse, eum, quia duos Canonicos iniuste
carceri mancipasset, bis carceri mancipan-
dum, in eoque 40. hebdomadis detentum
iri, eò, quod illos 40. Horis in carcere de-
tinuisset: quæ omnia eventus comproba-
vit.

Sic & olim sacerdos quidam Prostivvog
Anno 992. cum Paganos Boëmos quam ar-
dentissimè in fide Christiana institueret, est
à Hrabodog V Vrřlovvicensi interemptus.

Anno 1078. Iudæi passim per Boëmiam
Sacerdotes Christianos in vijs occidebant,
eisque viscera extrahebant, donec depre-
hensi poenas dederunt.

Huc etiam pertinent illi, quos in odium
Fidei Catholicæ innumeros Husitarum hæ-
reticorum furor absumpsit. Greduntur du-
centorum millium numerum in sola Boë-
mia excessisse, certe solus Ioannes Zřřska
eorum Dux manu propriâ (ut Impij Hus-
sitæ gloriabantur) mille sacerdotes intere-
mit.

Vrbium Pragensium senatores etiam
multi crudelissimè sunt à furiosis hæreticis
trucidati.

trucitati soepius, Certè animæ Religio-
rum servitarum B. Virgnis ab Hussitis
combustarum è medijs flammis spectabiles
in Coelum volâsse traduntur.

Anno 1319. Cum Pragenfes Hussitæ
Coenobio Carthusianorum sub titulo B. V.
3ⁱ. Iulii diruto, undecim Ordinis illius Re-
ligiosos intra Curiam veteris urbis carce-
ri inclusissent, die sequenti non sunt in eo
reperiti nisi decem. Quare carcerem illum
seris, ac vectibus iusserunt senatores quàm
diligentissimè muniri: sed tamen die tertiâ
inventi sunt solùm novem. Vocatos ergo
examinârunt, quo Socii eorum devenerint
qui nescire se aliud testari sunt, nisi quod
cum sese omnes pariter in oratione pro-
stravissent, finitâ oratione semper unus de-
fuerit. Rursus ergò inclusos vesperi accu-
ratè numerârunt, & carceris fores, fene-
stras, serasque sigillis suis omni diligentia
muniverunt: & ecce manè salvis sigillis
omnibus, non nisi octo repererunt. Quod
admirati senatores, hos reliquos octo sal-
vos in Moraviam dimiserunt.

Huc quoque spectant gloriosi illi viri,
qui sese murum pro Ecclesia Catholica ad-
versus nascentem Hussij hæresim oppo-
suerunt, quos inter Zbinko de Hazmburg,
G tunc

tunc Pragensis Archiepiscopus, qui medio in conatu hæresis illius extirpandæ obiit, veneno, ut suspicio erat, ab Hussitis sublatus.

In Academia vero Pragensi Doctores plerumque adversus eandem hæresim decertare, quorum nomina quod Cochlæum Historia Hussiticæ pag. 50. ipse Hæresiarcha Ioannes Huc cum indignatione recenset, nempe Stephanum Palecz, Stanislaum de Znogma, Petram de Ikoyma, Ioannem Hejæ, Andream de Brada, Ioannem Hildelen, Matthæum Monachum, Hermannum Heremitam, Georgium Botam, Simonem Vvendam.

Quos inter præcipuè eminuit Zelus Stephani Palecz & Andreæ de Brada. Certè Stephanum appellat Cochlæus virum Christiano Zelo vehementer succensum, & ardentem, atque in medio periculorum, Spiritus libertate intrepidum & securum. Multa vir ille, sine intermissione scripsit, adversus Hussium, nulloque modo adduci potuit, ut à tuenda sancta Matre Ecclesiâ quiesceret, quamvis id nequissimus Hussius modis variis ab eo conaretur impetrare, prout habetur apud Cochlæum libro 1 pag. 20. 27. 39. &c.

Andre-

Magister Andreas de Broda Boëmus Ar-
tium Magister, ac sacrae Theologiae Baccalau-
reus formatus Ad Archiepiscopum Pragen-
sem Dominum Zbinkonem, cognomento Le-
porem ex nobilissima Baronum de Leporibus
familia prognatum Raudnicij in Arce sua
Archiepiscopali habitantem &c:

Ac deinde inter cætera sic scribit,

Valde tremendum existimo illud horribile Domini nostri, quod Ezechiel scribit. Ecce ego ipse super Pastores requiram gregem meum de manu eorum. Formidabile & pavendum, ne sanguinem ovium de manu Pastorum quandoque requirat. Auscultet Rev. vestra Paternitas, si quis hac brutas oviculas predaretur, & abigeret, hominibus vestris: Nonne vestri milites, nonne famosi clientes, nonne validi festinarent armigeri? Immo, quod plus est, vestra Paternitatis tota con-

G 2 surgeret

surgeret parentela, quatenus abijcere gre-
 gem pauperum non sinerent, sed ut prædam
 abactam recuperarent, etiam cum nobilium
 corporum, dispendio veluti Tigride currerent
 seseque conflictui ingererent, quoadusque re-
 cuperarent prædam cum effectu. Reuera
 plurius est unica anima hominis, quam talia
 mille millia gregum. Igitur plus invigilan-
 dum est, ne hostis noster adversarius Diabo-
 lus, suis venenatis discipulis, captivans, & il-
 laqueans animas, ipsas abigat & secum in
 interitum ducat. Labor hic, vigilia hæc vobis
 incumbit ex officio Pastoralis, cuius est erran-
 tes corrigere, & ad viam reducere, immo
 compellere, veritatis. Vt autem res quam in-
 tendo V. Paternitati pateat. Ecce palam
 dico, quod varij libri illius pestilentis hereti-
 ci Vuicleph Anglici, in vestra multiplican-
 tur Diacesi: qui non paucos, immo complu-
 res erroneos articulos, immo damnatos, ac
 meritò damnandos continent. Quales sunt
 Dialogus & Trialogus, & Tractatus de cor-
 pore Christi, & plures alij ut audio. Ex
 quibus & eorum venenatis propositionibus
 timendum est, ne oves lethaliter, & insana-
 biliter sauciantur. In quibus præcipuè dam-
 nabilis ponitur articulus. Quod in Sacramen-
 to altaris maneat panis post consecrationem
 contra

contra quem Articulum scribere cogor, quia
 prius cavenda sunt vulnera, quam veniant.
 Et Chirurghi prius varia preparant Anti-
 dota, quam ad se vulneratos, & saucios vi-
 deant properare. Et ideo R. P. vestram prop-
 ter IESU CHRISTI Sanguinem pretiosum
 & roseum & propter salutem vestram,
 quam desidero, & propter tutelam Christi
 fidelium quos omnes cupio, si DEO placue-
 rit, fieri, salvos, peto, & humiliter peto, Im-
 mō poplite flexo devotius rogo: quatenus in-
 vigiletis; ne multiplicatis libris pestilenticis
 fideles vestri virus infidelitatis pestiferum
 hauriant. Per quod animarum periculum
 & honoris excidium paterentur. Nulla enim
 pestilentia, nulla fames, nullus gladius tan-
 ta mala possunt ingerere, quantum fuerit ex
 hereticorum perfida pravitate &c.

In alia quadam Epistola idem hic An-
 dreas scripsit se prius fuisse Hussio tam fa-
 miliarem, ut in eodem cum illo lecto jace-
 ret. At ubi primum eum advertit esse hæ-
 reticum, ita eum vitavit, ut ab eo tempore
 nunquam viderit, nec se ei videndum præ-
 buerit.

Conatus est impiissimus Huss virum
 hunc ad suas attrahere partes, cui ille

acerrimā epistolā respondit; multisque deinde eius hæresim refutavit, quamvis, ut ait Cochlæus, liber eius typis excusus non sit, quem admodum alii plerique eius tempestatis Boëmorum adversus Hussium tractatus.

Postquam autem Concilium Constantiense congregari cepit mox hic Andreas de Broda cum Stephano Paley & aliis se illuc contulit, ut Hussium accusarent: quem etiam postea ibidem præsentem sunt acerrimè persecuti, donec tandem Hæresiarcha ille flammis traderetur.

Enituit etiam eodem tempore zelus Ioannis Episcopi Litomischliensis ex Ordine Præmonstratensium, patriā Litomischliensis, prout videre est apud Cochlæum pag. 34. qui in Conciliis Constantiensi, ac Basiliensi multū adversus Hussitas laboravit, ac proinde postea hæresi jā totam Boëmiā occupante à summo Pontifice datus est Boëmiæ Archiepiscopus, aut saltem Archiepiscopatus administrator, Hic etiam prælio Hussitas aliquoties fugavit armatus ipse Dux.

Sed & magna apud DEUM Ioannis Archiepiscopi Pragensis Ordine tertij (cuius super Caroli 4. Cæsaris obitum extat Oratio

Oratio funebris)merita fuisse opus est, ut-
pote cui Dens revelaveratHussiticam illam
hæresim in Boëmia propediem exoritu-
ram, tantamque proborum subsecutu-
ram internecionem, & omnem Cleri glo-
riam interituram, bonaque Ecclesiastica in
manus & possessionem Laicorum deven-
tura. Quorum futurorum tristissimo nun-
cio exterritus, Archiepiscopatu cessit, alte-
ri, ipseque se Romam contulit, DEUM,
sanctosque Apostolos pro Boëmiæ salute
deprecaturus, ubi ad S. Praxedis ordinem
Benedictinum ingressus est, ac circa annum
Domini 1396. diem obiit.

Huius verò antecessor Ioannes cogno-
mento Ocellus, prius Episcopus Olomu-
censis, primus inter Archiepiscopos Boë-
miæ dignitate Legati nati ab Urbano sum-
mo Pontifice ornatus, magnis effulsit vir-
tutibus, atque imprimis studio humilita-
tis, quâ munus Archiepiscopale vehemen-
ter subterfugit, ita, ut nullis Caroli 4.
Cæsaris, aliorumque Principum precibus
ad illud accipiendum adigipotuerit, opus-
que fuerit summi Pontificis nutum implo-
rare, cuius voluntate cum tandem digni-
tatem illam suscepisset, ne honore illo ani-
mus aliquando tumidus humilitatis obli-

visceretur, templū ac Hospitale Pragæ sub
 V Visegrad ad ripā torrentis Boticz erexit,
 cui titulum dedit: *Humilitas B. Virginis
 Mariæ*: voluitque illud esse receptaculum
 illorum hominum, qui pristinis suis for-
 tunis casu aliquo excidissent, & in paupe-
 riem fuissent delapsi. Tantæ autem in loco
 illo dabantur Eleēmosynæ, ut plebs Hospi-
 tale illud communi vocabulo appellaret,
panem pauperum, sed & aliud Hospitale S.
 Antonini in Srahovv olim jam à S. V Ven-
 ceslao institutum, rursus, sed solum pro
 pauperibus studiosis & Sacerdotibus ere-
 xit, & dotavit. Census præterea instituit
 perpetuos, pro ministris templi omnium
 sanctorum in Arce Pragensi ea lege, ut in
 templo illo Missam de Beatissima Virgine
 quotidie decantarent, multisque alijs etiam
 in Silesia, & Lusatia pie constitutis obiit,
 Anno 1739. id est eo ipso anno, quo V Ven-
 ceslaus Piger gubernacula Boëmiæ post
 obitum Patris sui Caroli quarti suscepit.
 Vulgarissimum illum de sancto V Vences-
 lao hymnum Boëmicum: *Syvatus VVa-
 clavve*. Ipse etiam composuit, & canenti-
 bus indulgentias concessit 50 dierum.

Sed nec minorum virtutum laude com-
 mendatur Ioannes huius nominis quartus,
 Boë-

Boëmiæ Episcoporum vigesimus septimus,
& ultimus, cui Ernestus succelsit, primus
Archiepiscoporum Pragenſium

Is Canonicos Regulares S. Auguſtini pri-
mus induxit in Boëmiam, eiſque Raudni-
cij Cænobium ſub titulo B. Virginis inſtituit.
Vbi & Hoſpitale pro pauperibus munificè
erexit, ad pedem pontis, quo ipſe curavit
ſterni Moldavvam in gratiam pauperum
itinerantium, ne trajectoribus ultra nau-
lum pendere cogerentur. Sanctæ Marthæ
fuit cultor ſingularis, cuius feſtum voluit
in ſua Diœceſi etiam in foro celebrari. Obi-
it Anno 1343. Pragæ templum S. Aegidij
fundavit, & quoad vixit ædificavit, ſepul-
chrum S. Adalberti Pragæ laminis argen-
teis veſtivit.

Atque ut Pragenſium omnium, uſque ad
Huſſiticam Hæreſim Archiepiscoporum ſe-
ries magis innotefcat, cum ea apud pau-
cos Autores integra inveniatur, eam hic
ſubijcio.

Ioannes quartus ultimus Episcopus Pra-
genſis.

Erneſtus Primus Archiepiscopus.

Ioannes quintus.

Ioannes ſextus.

G. 5

VVol-

V Volbramus.

Nicolaus Pruchuicus.

Zbinko de Hazimburg.

Albicus V Venceslai Pigri medicus

Conradus V Vestphalus.

Ioannes de Praga, Episcopus Litomislensis,

Rebusturbatissimis Gubernator, Archiepiscopatûs Pragensis.

Philibertus Constantiensis Episcopus, qui Barbaram

Imperatricem Pragæ coronavit postea Archiepiscopus, aut saltem administrator Ecclesiæ Pragensis constitutus.

PRæter supra ex Cochlæo nominatos Hussij Antagonistas numerat, etiam V Venceslaus Hagek alios ex Academia Pragensi, qui nascenti illi immanissimæ Hussitarum hæresi sese acerrimè opposuerunt, ut Magistrum Marcum eo tempore Vniuersitatis Rectorem, Doctorem Lunam, qui Ioannem Huss, ut à cæptis desisteret, est publicè cum lacrymis deprecatus. Doctorem Volk, Doctorem Gbel, Doctorem Leræo, quem ob publicè ab eo aduersus perfidum Hussium acriter dicta, rabida plebs

plebs in ipso Academiae magno atriolapida-
dare, & interficere parabat.

Refert Cochlaeus l. 3. Hieronymum Pra-
gensem Hussij in haeresi socium in Magi-
stros & Clericos Boemos Hussio contrarios,
vi, incarceratione, bonorum direptione,
aliisque modis grassatos esse. *Quendam*
honestum virum (verba sunt Cochlaei)
Cultellificem Pragensem, fecit capi, incarce-
rari, in media stirpe verberari, atque illic liga-
tum crudeliter vexari, putridis ovibus peponi-
bus, luto, lapidibusque immixtis, & in eum
projectis, tanta sane projectorum vi, ac mul-
titudine, ut ille projectionibus illis obrutus
interierit, ac mortuus sit. Fratrem Nico-
laum Ordinis Carmelitarum, Concionato-
rem Monasterij S. Mariae in arena ob eandem
causam, manu violenta fecit extrahi simul
cum duobus alijs e monasterio, & Captivos
abduci ad iudicem novae Civitatis Pra-
gensis, qui duos illos, haud secus ac fures in
publico detinuit carcere. Nicolaum vero
domi in privato carcere tenens, diversis tor-
mentis excruciauit. Cum non posset Nico-
laum illum ad revocandum ea, quae contra
doctrinam V. iklesi dixerat, compellere, fecit
eum educi ad flumen, ut submergeretur. Pro-
jectus itaque ille e navi in Moldaviam, sub-

mersus utique perisset, nisi clientis cuiusdam auxilio ereptus fuisset.

Anno D. 1411. Post Octavas Pentecostes, quendam Indulgentiarum predicatorem captum curruicum Meretricibus (ad quarum Mammæ Indulgentiarum libros suspendit) imposuit, Praga, eumque toti Civitati illudendum circumvexit, ac tandem illius literas publicè combussit, annitentibus armatis VVikleis plurimis & currum stipantibus, ne quis suppetias ferret.

De Carmelitis illis apud eundem Cochlaeum lib. 3. Iacobus Episcopus Laudensis in sermone ad prædictum Hieronymum coram universo Concilio Constantiensi Anno 1416. 30. Maij sequentia dixit: Non pigeat te meminisse illorum Sanctorum virorum de Praga Carmelitarum, quorum Prædicatores capi, & Monasterium spoliari, vos, in animarum vestrarum perniciem, procurastis.

Tanta rabie suo statim initio hæresis Hussitica est grassata.

Quamvis autem turpissima hæc hæresis dominatum postea obtinuerit in Boëmia, Capitulum tamen Canonorum Ecclesiæ Pragensis Metropolitanæ mansit semper Deo & Ecclesiæ fidele, semperque hæreticis, ut potuit restitit, prout apparet etiam

ex

exacerrima illa disputatione apud Henricum Canisium in antiquis lectionibus typis vulgata, habita in Arce Pragensi A. 1465. á 2. Februarii per dies aliquot, vbi coram Georgio Rege Proceribusque Boëmiæ, fortissimè, doctissimeque Ioannem Rokyczanam, & Venceslaum de Krumnau, Hæreticorum Antesignanos refutavere Doctor Hilarius de Litomierzicz capituli Pragensis Decanus, & Doctor Venceslaus Krzizianovvsky præclari veritatis Catholicæ propugnatores.

Fuerat autem hic ipse Krzizianovvsky prius Anno D. 1456. In Academia Carolina Pragæ Decanus Philosophiæ, quando post bella Hussitica videbatur spes affulgere Academiam illam ad Ecclesiam reducendi: ad quod & ipse diligenter est cooperatus, adeoque ingeniose quædam ad id excogitata cautè & secreto ordinationibus Academicis inseruit, & secreto inscripsit, quæ tamen à quibusdam oculatioribus hæreticis tandem deprehensa, fuerunt Autoritate publicâ Anno D. 1458. 26. Iunij deleta & expuncta, Mansit ille nihilominus in Academia illa rem Catholicam quocunque modo promoturus, donec ad Annum 1460. Quando Academia illa literis publicis:

cis evulgavit, Sacram communionem dādam esse plebi promiscue sub utraque, idque esse de necessitate salutis; tunc enim literis illis assentiri cum multis alijs viris Doctis noluit, seque ab ea Academia penitus segregavit, quem secuti sunt Ioannes de Krczin Medicinæ Doctor, Magistri Stanislaus de VVelvara, Nicolaus de Horzepnik, Valentinus de Rakovvicz, Georgius de Antiqua Praga; qui omnes ab ea Academia penitus recesserunt, cum viderent se adversus torrentem nihil proficere, siquidem etiam Rex Georgius Hæreticis adhærebat.

Anno deinde 1466. Paulus Papa secundus Georgium regem excommunicavit, agentibus præcipuè Doctoribus supradictis: atque tunc ad arma à Catholicis concursus est, suppetias mittente Cælare Frederico, Matthia rege Vngariæ. alijsque multis Principibus, quarum omnium copiarum Generalis adversus Hæresim Dux ab eodem Papa est declaratus Zdenko Barro de Sternberg, quem in Boëmia præcipuè adjuvère Barones Rosenses, Hazmburgici, Kolovvrat. &c. ac Civitates, Pilsna, Budvicius, Iglavvia &c. Duravitque gravissimum hoc bellum toto septennio.

Quam-

Quamquam & nascenti statim hæresi illi multi magnates Boëmiæ armis occurrere sint conati, quorum multi non solum magnas ob id ærumnas subiere, verum etiā bonorum, quin & vitæ ac sanguinis fecerunt jacturam, siquidem ex solo Stemmata Sternbergico quatuor omnino Heroës in una illa Sigismundi Cæsaris ab Hussitis ad VVissegrad clade pro Deo, Ecclesia, & Cæsare suo fortiter pugnantes occubuerunt.

Primus autem qui rabidæ Hussitarum sectæ armis ausus est occurrere, fuit Petrus Baro de Sternberg, Ordinis melitenfium in Boëmia Prior, qui (ut habet Cochlæus) primo quidem æquo Marte cum eis conflavit, altero verò prælio (teste V Venceslao Hageko) eos graviter afflictos cecidit tantâ clade, ut Dux eorum Ioannes Zilska vix solus, & ab alijs omnibus avulsus fugâ fuerit relicto equo pedes per densa Sylvarum elapsus. Deinde verò hic ipse Heros Sternbergicus in clade VVissegradensi pro Catholicæ Fidei defensione gloriosus occubuit.

Sed & consequentibus deinde temporibus Hæresi illi sese varij opposuere læpius, ut & Doctor Paullus Zidek qui Maximas per-

perpeſſus ob Fidem Catholicam perfecutiones, extremam redactus ad inopiam, nunquam tamen ceſſavit adverſus Huſſiticam hæreſim depugnare, Georgiumque Podiebraſium Hæreticum Boëmiæ regem, in cujus aula multū verſabatur, conatus eſt omni ſtudio ad obedientiam S. Romanæ Eccleſiæ reducere, ſcripto etiam ob id grādi ad eum volumine, in quo, tametiſi manifeſtum ob id vitæ adiret diſcrimen, non tamen dubitavit perfidiam, hæreſimque regi illi palā exprobrare, & ſalutis æternæ certum naufragium, ni reſipiſceret declarare, adeò, ut ibidem palam profeſſus ſit ſe à Catholica Fide non receſſurum, etſi à rege illo, alijsque Huſſitis eſſet in plateis Pragenſibus publicè diris flammis aſſandus.

Meretur etiam hic à virtutis gloria celebrandis viris accenſeri jure optimo Clariffimus Imperator Carolus IV. Sed vita ejus typis aliàs excuſa eſt: Quanquam virtutes ejus ac revelationes ei cælitus conceſſæ, aliaque ab eo piſſime geſta dicta, & ſcripta volumen implerent.

Ladislauſ item Boëmiæ Rex Alberti ſecondi Cæſaris Auſtriaci Filius, magnam habet à pietate & zelo, adhuc famam, qui auream

auream suam Cæsariem dicitur moribundus SS. Virginis honori dicasse: Fortè post obitum præscindendam, nam (prout ab eis,, qui corpus eius in Mausolæo regum Pragæ aspexere, accepi) is Cæsariem suam elegantem, etiamnum in sepulchro retinet integro corpore mirabilis.

Quodsi & illos, qui non ortu, sed habitatione possunt censerì ad Boëmiam aliquomodo pertinere respiciamus, Illustrarunt Boëmiam sanctitate sua, viri è Societate IESU permulti, inter quos P. Petrus Canisius, vir ob sua in Ecclesiam per Germaniam merita celeberrimus, qui Societatem nostram primus in Boëmiam induxit.

P. Edmundus Campianus primus postea in Societate nostra in Anglia à Calvinistis in odium fidei suspensus, cujus sanctitatis tanta fuit æstimatio, ut cum de eo occiso fama has in Provincias venisset, serenissimi Austriæ Archiduces Leopoldus & Carolus Pragæ cubiculum, quod Pater ille, dum Rhetoricam profiteretur in coluerat, ingredi voluerint, ubi genibus flexis in pavimento positus locum sunt venerati. Henricus Ortonus verò, Cæsareus orator
ex

ex Anglia redux idem cubiculum ingressus, pavimentum illud, quod, P. Edmundus quondam calcaverat, abjecto in terram corpore est osculatus.

P. Paulus Hoffæus Collegij Pragenfis Rector secundus vir à virtutibus laudatissimus.

P. Dominicus Valesius Crumlovij sepultus cuius virtutes benè longâ serie sunt non nemine scriptis commendatæ.

P. Nicolaus Forrentinus, cuius (ut & duorum ibidè aliorum è Societate nostra) corpus ab annis plus quam sexaginta jacet incorruptum Brunæ in Moravia.

P. Nicolaus Lancicius, cuius sanctitatem multi suspexere. &c.

P. Martinus Stredonius Anno 1649. in officio Provincialis defunctus, ejus laus in ore multorum adhuc est.

Sed & viri alij sanctitate Illustres Boëmiam nostram adivere, ex quibus P. Laurentium à Brundusio Cappucinum virum sanctissimum Prage fuisse concionatum P. Raderus S. I. in sua Bavaria pia refert.

Beatum item Bertholdum Franciscanum Ratisbonensem, qui circa A. D. 1270. Boëmiam concionibus suis sanctissimis anima-

vic.

vit, in qua habuit ad Populum Slavvicum
linguæ Germanicæ ignarum interpretem
F. Petrum, cognomento Odozincium,
qui sepultus est Glacij; Vbi etiam F. Ber-
tholdus prædicavit in campo sub Tilia quæ
usque hodie dicitur *Bertholdi*. Fuit autem
hic B. Bertholdus Prædicator tam glorio-
sus, ut aliquando centum millia Audito-
rum haberet, atque in quadam ejus concio-
ne Fæmina vi contritionis mortua, vidit 60.
Millia tunc mortuorum ire ad Inferos, tres
ad Purgatorium, vnum quendam Francisc-
canum in Cælum, qui tamen duas alias è
Purgatorio animas secum eduxerat. Obijt
Ratisbonæ 1272 14. Octobris.

Ad A. 1611. Hæretica Pragenfium Hufsi-
tarum Plebs, quâ die Serenissimi Leopoldi
Archiducis Austriæ Passaviensium Episco-
pi miles minorem Pragam violentus occu-
pavit, ipsa cænobia Catholica in veteri ac
Nova Praga aggressa, cum eam cohorte
sua quidam Dominus VVratislavv ab insul-
tu quem in Collegium Societatis Iesuper
Collegium Convictorum parabat, repu-
lisset, in Cænobium B. Virginis in Carlovv
Ordinis Canonicoꝝ S. Augustini irruit,
& quos ibi Religiosos invenit occidit. Præ-
cipue tamen bacchata est in Monasterium
B. Vir-

B. Virginis ad Nives Neopragæ ubi rebus omnibus direptis, temploque spoliato quatuordecim Franciscanos discalceatos immaniter trucidavit, nonnullis eorum ex turri templi datis in præceps. Nomina eorum sunt.

P. Fridericus Bachstein Pomeranus.

P. Ioannes Martinecz Hispanus.

P. Simon Gallus.

P. Bartholomæus Italus Bergomensis.

F. Hieronymus, Clericus Italus.

F. Calparus à Varese, Clericus Italus.

F. Iacobus de Augusta, Clericus Germanus.

F. Clemens, Clericus Germanus.

F. Christophorus Grandæus Laicus Germanus.

F. Ioannes Clericus Novitius Germanus.

F. Antonius Laicus Novitius.

F. Ioannes à Monte piano, Italus, Laicus.

F. Didacus Laicus, Germanus.

F. Ioannes, Clericus Germanus.

CAPVT

CAPVT. VI.

Catechetica.

ANno 1640. Civis quidam Sussicij erat, qui quotidie indulgebat haustui vini cremati, ut vocant. Eoque consuetudinis in bibendo progressus fuerat, ut nequidem vnâ die abstineret: Videreturque sibi mortem oppetendam magis eligere posse, quam consuetum haustum omittere. Accidit autem illi die quadam visio; astitit enim quidam puerulus candidissimus, qui illum hortari cæpit, ne unquam posthac prædictum haustum degustaret: Quod ipse se facere posse negavit, eò quòd abstinere ab eo diffideret: Ad quod cum perpetuò tribus diebus & noctibus urgeretur, quasi prædictum puerulum semper conspiceret promittentem, quòd facile servaturus esset promissum, dummodo promitteret: Et cum nihilominus reluctaretur, in tantam debilitatem corporis & animi devenit, ut penè rationem amittere videretur. Quare tandem se resolvit, & juramento suum votum firmare coactus fuit. Tunc apparuit virgo cum infantulo, qui præ
gaudio

gaudio ex ulnis virginis exilire videbatur. Voto & juramento emisso facile abstinuit ab haustu, mirante totâ Civitate, ex tanto potatore tam abstinentem à vino cremato subito factum; qui in hodiernum diem profitetur, se non accepturum totum mundum ut vnicum minimum eiusmodi haustum biberet, in quo ante valdè intemperanter se gessit.

Anno aliquo post 1620. Kynssovvicii in Dominio Krzivvoklatensi quidam fictus Catholicus voluit balneare in piscina Festo S. Viti Martyris, & cum illum alii monerent, ne id faceret die Festo, contempsit festum illud, tanquam parvi momenti submersus ergo fuit: & multo labore tandem mortuus, totus niger fuit inventus.

Alius eodem in Dominio volens aliquid die Dominico consuere, oculum sibi subulâ effodit.

Alius ibidem festo quodam sanctissimæ virginis volens laborare, ex cumulo fani decidit ferè occisus.

Eâdem die alter ex curru onerato fano capite in terram cecidit, statim occisus.

Testes harum rerum sunt D. Ioannes Horn Capitaneus Dominii, & cum illo maior Dominii illius pars.

Dominus

Dominus Iacobus Sternbersky Parochus in Radomissly indixerat omnibus parochianis, ut moribundi Sacramentis se munirent, alias carituri sepultura Ecclesiasticâ. Promittebat etiam, si id facerent, experturos esse magnum quoddam bonum. Quare qui id fecerunt, sanati sunt; obidque alii infirmi idem factitant, & paucissimi moriuntur, sed fere omnes sanantur.

Post Boëmiam ab Anno 1625. Et consequentibus annis Ecclesiæ restitui captam non longe à Civitate Colinensi contigit, quod sequitur. Cum omnes adhuc illic essent hæretici, Capitaneus Catholicus mandavit, & promulgari curavit, ut festum Assumptionis B. Virginis omnes diligentissimè celebrarent. A meridie autem diei illius Festicum nobili quodam Polono ad campos Eques prodit visurus, numqui in agris laborarent. Et ecce tres Fæminæ culmos: Canabis extrahebant ex terra. Quare illi Equites ad motis equis calcari- bus ad proximum Pegum properarunt, mandaturi Iudici, ut eas ad cippum acciperet. Cælum erat serenum, lucidum sinè ullo vento, & nubecula; Et ecce perstrepere nihilominus cæpit, tum nobilis Polonns: *Tange tange tonitru* clamare cæpit.

Sed

Sed compescuit illum Capitaneus verbis gravibus & piis: Tum ille: *opto ego, inquit, hoc hæreticis Festum violantibus.* Et cum hæc loquuntur, fulmen cum maximo strepitu cælo sereno tangit prædictas Mulieres. Adussit illas non nihil, quæ in poenam sui peccati Manipulos canabis intragenua habebant, iacentes exanimæ, signum vindictæ DEI. Et ita prædicti nobiles in pago mandarunt, non ut eas vivas vinculis traderent, sed mortuas sepulturæ. Sic violatores Festorum puniuntur. Testes huius rei sunt Dominus Krizl Capitaneus, & alii.

Colinii erat vir senatorius, nomine Ioannes Przibramsky, qui de se ipso sequentia adhuc acatholicus, nobis multis præsentibus, narravit. Invitatus fuit à Prædicante hæretico eiusdem civitatis Pseudo-parocho feria 6. cum aliquot aliis honestis viris ad prandium. Et data est illis primum recens pinguis assatura, cuius primum bolum cum gustare prædictus Ioannes vellet, etiam ori admoveret, ecce factor intolerabilis nares eius invasit, ita ut indignabundus bolum abiiceret, & causam sociis cum nausea exponeret. Sed tanquam insanus ab iis irrisus fuit; quia sciebant

car-

carnem recentem; imo optime aliis omnibus sapiebat. Sed ille nullam aliam causam huius fætoris invenire poterat, nisi quod DEUS illum moneret, nè comederet carnem, eò quòd esset feria sexta, memoria Passionis Domini. Quare promisit DEO senunquam feriâ sexta carnes comesturum. Alio tempore idem illi accidit die Sabbati apud honestum civem: Vbi cùm iusculum carneum ori apponeret, similem fætozem expertus, cùm alii nihil simile sentirent, eodem modo promisit DEO, se sabbato abstinentiam à carnibus postea servaturum.

Horazdio vicii vir senatorius Ioannes Laubsky die festo Patroni sui S. Ioannis Baptistæ aliquid laborans in domo sua trabem quandam amoliri conabatur: Sed ipsa mirabiliter elevata caput ipsius circa tempora ad alteram trabem ita appressit, ut inde graviter decubuerit, & vnum oculum amiserit Testes maior pars Civitatis.

Anno Domini 1634. die 15. Decembris in Nalzovv Domini Ferdinandi Sſvvihovvsky pago, circa horam noctis tertiam vna rusticana domus incendio fuit absumpta. Coniuncta autem illi fuit valdè, altera domus,

H

& ju-

& juxta ignem ferventer ardentem multum fuit straminis: Sed cum Agnus DEI cerens in id stramen projectus fuisset, statim ignis cessavit, quasi suam naturalem vim amisisset. Quod factum mirati, & adhuc mirantur omnes, qui aderant, ut & ipse Illustrissimus D. Ferdinandus, P. Franciscus Ordinis S. Francisci Conventualis, familia Domini, & plerique ex pago Rustici.

Horazdio vicij quidam furiosus venit in Domum Capitanei D. Danielis Malkovvsky, & cepit more suo insanire. Capitaneus affixit occultè illi Agnum Dei, & ille statim pacificatus fuit.

Anno Domini 1634. in Pago Dozick in Districtu Prachensi ortum fuit incendium in domo rusticana propè Castellum, illic existente, Domino Bohuslao Chanovvsky: Contigit id circa Festum Conversionis S. Pauli, non potuit statim Agnus DEI inveniri; ubi tamen inventus in ignem conjectus fuit, statim cepit ignis minui, & paullo post cessavit.

Idem accidit eidem Domino in Pago Budieticz A. 1645: circa festum S. Martini.

Anno

Anno 1638. 44. Aprilis, Dominicâ.
Quasimodo geniti, seu *in Albis*, quidam
 operarius, cognomine Autlicky Clatoviæ,
 cum haberet p^{ro}positum prædicta die con-
 sistendi, & communicandi perrexit ad
 templum: & ecce bonus focus, nomine
 Venceslaus Kolesa, molitor occurrit,
 rogatque ut omissâ templi visitatione,
 confessione, & communione, secum
 pergat ad domum quandam in suburbio
 dicto *Hospitabense*: Vbi vinum, & vinum
 crematum potitando suppeditante pecu-
 niam dicto Venceslao Kolesa, bene
 immaduerunt. Interea omnibus divinis
 in Ecclesia peractis, Helluones illi mensæ
 assident, & primo bolo carnis bubulæ
 Autlicky strangulatur, & à mensa cadit in
 terram mortuus. Fuit magnus accursus
 populi. Multi dixerunt poenam esse DEI,
 quod ille divinis omissis, ventri potius
 fervierit. R. Dominus Decanus enim in
 loco sacro sepelire noluit. Testes huius
 rei sunt, ipse D. Decanus, & maior pars
 Civitatis.

Anno Domini 1634. 14. Decembris.
 Obiit Ioannes Achilles Horazdiovvicensis
 Patria, civis Clatoviensis, qui aliquando

in Monasterio Horazdiovvicensi, inter Picardidas Boleslavienses, quasi quidam Diaconus fuerat. Is cum in illis tenebris adhuc versaretur, (ut de se dicere solebat) more illorum hereticorum sive ex consuetudine, sive ex contemptu Ecclesiæ, promiscuè etiam quavis feria sexta memoriæ Passionis Dominicæ dicatâ carnes, comedere solebat. Accidit autem quodam tempore, dum prædicta die carnem scinderet, ad manducandum, ut adverteret os quoddam interius in ea carnis parte latere; quod inde excindens reperit osseam miraculosam esse crucem. Agnovit monitionem Crucifixi DEI, & ab illo die feriâ sexta carnem nunquam comedit. Crucem autem illam multo tempore inter suppellectilem suam argenteam habuit, quæ tandem vnâ cum argento accepta illi fuit à militibus.

R. Dominus Andreas VVinter Parochus in Civitate Pergreichstein, vir pius, narravit, cum in illa Civitate per varia maleficia quædam Matres Familias, neque lac à suis vaccis habere, neque vitulos educare possent, consilio sui Parochi sale sacro, & aqua lustrali uti cæpisse, & sentire etiamnum optimum & præsentissimum remedi-

medium. Quare illæ, & aliæ, ad eadem sacra in omnibus suis aduersitatibus frequenter recurrunt.

Idem Parochus administrabat alteram Parochiam in oppido Hertmaniez, vbi oppidani diebus festis, neglectis divinis & templo, potationibus & ludo operam dare solebant. Quodam die Dominico cum nullus virorum illius oppidi in templo, comparuisset, sed haustibus & ludis vacarent, Parochus cum admiratione in illos inuictus, severè denunciavit, illos brevi scelerum suorum poenas luros. Et contigit non multò post, ut maxima pars oppidi flammis ultricibus conflagraret, & ita planè omnia usque ad terram exusta sunt. Eoque major divina ultio fuit, quod propter occupationes in agris non nisi ferè pueri domo erant; & quamvis parentes statim ad exortum incendium velociter Domum properassent, tamen quasi intra quadrantem vnius horæ, mediam partem oppidi vorax flamma absumpsit. Ita DEUS sacrorum suorum contemptum, & contemptores vindicare solet.

In civitate Zialecensi erat vidua annosa valdè dives, nomine Anna Grilovva, quæ cum in varijs cistis asservaret pecuniam, &

jam præ senio cæca esset, domi autem suæ duos domesticos haberet, factum est, ut vel ipsi domestici, vel etiam alieni ipsi occultè subductis clavibus ex cistis subtraherent pecuniam; Advertit illa tandem defectum, & vehementer indoluit. Observavit hoc antiquus hostis, & tribus diebus illam ad desperationem sub prætextu magnaminutatis incitabat. Proposuit, quam olim gloriosu, dives, & felix fuisset vivente VVarito, & nunc famosa esse posset, si cultrum ventri suo infingeret; sic enim fore ut nomen ipsius ita morientis ubique divulgaretur. Fecit illa tandem; sed quia culter brevis, & venter pinguis fuit, abdomen non penetravit, neque ilia læsit. Quod conspiciens parvus puer domesticus, accurrit, & dentibus cultrum extraxit. Mulier fidem Catholicam suscepit & poenitentiam egit. Vixit deinde satis diu sanata. Testes huius rei tota civitas, & ego ipse qui tunc Ziatecij adfui in reformatione religionis.

Contigit Pragæ ad tabulas Regni, dum ijs præfideret vice Iudex Dominus Ioannes Henricus Chanovvsky, qui hæc subsequenter retulit. Vir erat equestri Ordinis, ætate grandævus, qui definitione Iudicum, aut causâ cadere, aut suam sententiam iustam

stam esse juramento confirmare compellatur: Quamvis & ille, & Iudicij Assessores privatâ notitiâ non ignorarent, eum falsam causam tueri. Nihilominus homo perivrus suam pertinaciam jureiurando confirmare voluit. Dum igitur hoc ageret, manum dextram elevavit, sed brevissimo tempore erectam tenere non potuit, quin sinistram in auxilium dextræ adhiberet, sed neque eâ ratione eam erectam retinere potuit, quin tremere & vacillaret. Insuper etiam ut falsarius vix medio anno in vita superfuit, præmatura morte sublatus.

In Pago Hradisotic. subdictus D. Alexij Chanovvsky festo Divi Martini ocreas reficiebat. Quod cum conspiceret vir quidam pius, eum admonuit, videret, quid ageret, non licere festo celebri S. Martinî servilia opera exercere; cui is superbe respondit. *S. Martinus mihi ocreas non reparabit: Sed ecce paullo post sibi ipsi, nescio quo casu, oculum subula elisit.*

Illustrissimus D. Franciscus Baro à Sternberg rem aliâs notam de se ipso narravit. dum esset infantulus, in curiâ obstetricis umbilicum ita malè habuit affectum, ut computruerit, adeo ut medici de vita ipsi-

us desperarent. Vnde humanis medijs deficientibus, Domina Mater Comitissa ab Hohenzollern ad divina confugit. Est Pragæ, vbi tunc morabantur, in templo saluatoris PP. Societatis IESU imago S. Ignatii, quondam à Philippo Spinello S. R. E. Cardinali (in cuius insignibus 6. Stellæ radiant) Anno 1603. Curata, ad quam cerei votivi applicantur, & lumina multa micant & per B. Ignatii intercessionem multi recuperant ex varijs morbis sanitatem. Eò igitur prædicta Domina confugit, lampadem tam diu ibi arsuram posuit, donec filiulus convaleretur; & sanitatem optatam Filio quamprimum impetravit. Quotiescunque ergo Medici puerulum tractabant, toties puerulus dormiebat, ut nullum dolorem ab attrectatione sentiret. Mirabantur medici & disertè fatebantur impossibile fuisse humana arte, & manu infantem juvari, id solius DEI opus esse, atque adeò magnum miraculum, quòd puer sanatus fuerit.

Anno 1639. in Pago Lazianeck Domini Domini Ioannis Genischek, quidam rusticus sat senex Doemonem per aliquam imprecationem nominavit, ut moris est in ea gente. Contigit autem vespere, cum
jam

jam lumen extinxissent, & cubitum concederent, auditus in area strepitus fuit. Timebant in hypocausto putantes milites adventare. Et subito patefactæ fores hypocausti & lumen reaccensum ostendit tres intrantes in illud cubiculum specie tenus insignes milites, quorum vnus reledit, & liripipio musicam exhibuit, alijs duobus saltantibus: Post saltum vnus innixus humero junioris uxorati Patris familias, cum uxore illius jam dormiente aliquid capit loqui; Monuit illum prædictus Pater familias, ut abiret vias suas, cum nihil haberet ad agendum in domo illius. Et tunc dixit vnus illorum seniori Patri familias. *Recordare, quid proximè fueris locutus, non manebis diu hic:* Et statim abiverunt; Lumen etiam per se extinctum fuit; humerus autem rustici, cui dæmon innixus fuerat, valdè niger apparuit, ut & uxoris alterum uber eadem nigredine tinctum.

Appendix.

ANno Domini 1638. in mense Iunio in Civitate Zitaviensi in Lusatia hoc contigit, quod referam. Erant illic milites saxonici, quorum quidam observa-

H/6

vit,

vit certum hominem centum florenos accepisse, & cum illis peregrè proficisci. Quare prævenit illum, & in quadam silva spoliavit. Vir ille redijt in Civitatem & accusavit militem de furto. Miles coram suo Capitaneo negabat jureiurando, & dæmonise devovebat. Dum ergo sic contendunt, ingreditur conclave Capitanei quidam, ut apparebat, politus miles rubeo indutus pallio. Offensus autem Capitaneus quòd injussus illius intrasset, illum obiurgabat. Respondit se nunquam intraturum fuisse, nisi vocatus fuisset, & subito pallium ad mensam posuit, & elevans militem concussit, & ecce pecunia, quam adhuc secum habebat, in terram excidit; & dæmon relicto pallio animam cū corpore accepit. Corpus tamen ipsius postea repertum fuit in silva eo loco, vbi illum miserum pecunia spoliavit. Exemplum contra mendaces & periuros, Domini Locutenentes S. C. M. Pragæ ex Lusatia scriptum acceperunt.

Auctarium.

ANno 1503. Cum Feria quinta maiori, seu in Cæna Domini, quidam Equestris Ordinis homines non procul Boëmo Broda

Broda ad Pagum Clucziovva 13. Aprilis venarentur mane, aër subito in nubem coaluit, fulmenque erupit, quod famulorum vnum cum equo occidit, in cuius rei memoriam eo in loco lapis est erectus.

Anno 1512. Hoc miraculum ad S. Benedictum in Hradczan Pragæ contigit, prout in templo illo est depictum, ac descriptum sequentibus verbis.

Eò tempore quo sanctarum reliquiarum Pragæ memoria recolitur, ipso die S. Georgij Proceres Regni volentes Prædones viarum, quorum plerique fuere Nobiles, exterminare, mandarunt ex illis duos Equestris Ordinis, in loco Pohorzelez dicto palis transfigi: Vni eorum, cui Chlevvecz nomen, palus iuxta humeros capite salvo permanente penetravit: Is verò devotè sese usque ad vesperam Deo commendabat. Subsequente autem nocte palus, quo trajectus fuit in parte inferiori iuxta corpus, fractus; quocum reptando pervenit in Raczin usque, atque in fimeto requievit. Manè factò surgens, ædem penes templum sancti Benedicti (quod modo à Patribus Clericis Regularibus S. Pauli Apostoli, vulgo Barnabitis, ex clementissima sacræ
cæsareæ

cæsareæ regiæque Maiestatis Ferdinandi II.
 pientissimæ memoriæ ad *humilem* Eminen-
 tissimi Principis Cardinalis ab Harrach Ar-
 chiepiscopi Pragensis pro iisdem Patribus
 apud suam Maiestatem cæsar: Factam in-
 tercessionem donatione, à sacra cæsarea,
 Regiaque Maiestate Ferdinando III. ema-
 nata benignissima confirmatione, vna cum
 dicta domo, ut potè ex ruderibus post fa-
 ctam conflagrationem, impensis dicto-
 rum Patrum A. 1625. restauratum posside-
 tur) sitam, ingressus est vocavitque sacer-
 dotem ex templo Metropolitano Pragensi,
 cui peccata sua devotè confessus est, ac re-
 tulit, se absque confessione, atque corpo-
 ris, ac sanguinis Christi sub una specie iux-
 ta ritum sanctæ Ecclesiæ, communione
 mori non potuisse ideò; quod fide Christia-
 nâ hunc morem habuerit, orare quotidie
 in honorem DEI omnipotentis, vnum *Pa-
 ter*, & in honorem B. V. Mariæ, vnum *Ave
 Maria*: Et in honorem S. Barbaræ Virginis
 & Martyris vnam brevem Orationem, &
 quod ab illo tempore eam spem & fidem
 habuerit, se propter hanc in S. Barbaram
 devotionem, ac ipsius intercessionem,
 absque Sacramentis non moriturum.
 Quæ-

Quæsiuit ab eo sacerdos, quænam esset hæc oratio eam sibi indicaret. Respondit hanc esse.

Domine Deus omnipotens, rogo te ut intercessio Sanctæ Virginis & Martyris tuæ Barbaræ, semper mihi sit auxilio, ne subitanè moriar, sed antè diem mortis meæ Sacramentis salutaribus muniar, & ab omnibus inimicis meis, visibilibus, & invisibilibus protegar, atque à malignis spiritibus defendar, & ad gratiam vitæ æternæ perducar per Christum Dominum nostrum Amen.

Hæc sacerdos audiens venerabile Sacramentum illi porrexit, quo accepto eodem die, non multò post è vita migravit, & penes templum S. Benedicti multis lacrymantibus sepultus est.

Olomucij in Moravia quædam quod infantem suum occidisset, aquis adjudicata, suffocari in eis non potuit, eò, quòd sanctam Barbaram Martyrem quotidie invocasset, donec ad templum S. Blasij adducta, peccatis per Sacramentum Pænitentiae Positis, sacratissimâ synaxi fuisset refecta. Hinc in templo illo hodieque Altare S. Barbaræ, & magna ad eam Olomucensium devotio.

Iuxta Albim quinque milliaribus infra Pragam, silva est cuius ligna omnia sunt curvata, id quod divinitus accidit, hac occasione Cum fundos illos Laici sub tempore Hussiticae hæresis occupassent, qui prius ad Archiepiscopum Pragensem pertinebant, velletque non nemo Territorij illius Possessor ad Arcis ædificium ligna silvæ illius adhibere, omnes silvæ eius arbores divinitus sunt incurvatæ, ut nulla earum ædificio esset utilis: atque in rei huius memoriam Deus voluit, ut hodieque silvæ huius arbor nulla recta inveniatur.

Sed & Silva alia Vetro-Boleslavix proxima, nullam dicitur habere rectam arborem, idque esse memoratur, etiam cæleste monumentum, grandis illius prodigij, quo arbores silvæ illius universæ S. Venceslao Boëmiæ Duci illac centi sese inclinasse, ei que honorem eo flexu habuisse narrantur.

Est præterea in fundis Illustrissimorum Dominorum Comitum à Gallas silva quæpiam propè Svyetlam de qua inter se dividenda cum Fratres duo convenire non possent, media arborum eius pars fuit incurvata, media verò altera mansit erecta, dicitur-

diciturque filva illa in hodiernam diem
hac arborum forma permanere divisa.

C A P V T. VII.

Præfagia Mortis.

IN familia Rosensi & Novodomensi,
quorum illi albam, isti flavam Rosam pro
insignibus gestabant, quædam Domina, no-
mine Perichta fuit. Hanc ferunt pro-
diisse ex Familia Dominorum Schvvam-
berg, junctam matrimonio cuidam Rosen-
si, uti cognitum fuit, ex quibusdam literis
datis monasterio Virginum Crumloviensis.
Hæc, quod Thesaurum magnum auri & ar-
genti abscondisset, grave multis annis pur-
gatorium sustinuit. Nam post obitum in-
ter familiam Crumloviensem, & Novodo-
mensensem tota Arce vagabatur nemini noci-
va, nisi quis illi iniurius fuisset. Dominum
Petrum VVok Rosensem ultimum ex fami-
lia, adhuc puerulum, nutricibus subduce-
bat, ulnisque suis circumgestabat: quin &
loco thesauri in Arce Trebonensi abditi
designato nutrices rogabat, ut ubi adole-
visset, thesaurum levaret, ut illa quiete po-
tiretur; id quod tamen ipse non fecit. An-
te

te mortem itaque cuiusvis viri aut feminae
prædictarum familiarum, in alba veste tri-
stis apparere solebat: quod signum fuit
a. i. quem certò ex eis moriturum.

NOTAE.

[A]nima illa à veste candida, in qua appa-
rere solet: *Alba Domina* passim di-
cta nondum apparere cessat, in Arci-
bus illis, in quibus olim Rosenses, & Novo-
domenses magnates habitabant. Et in Ar-
ce quidem Bechinensi maiorum nostrorum
ætate apparebat tam frequens diu noctu-
que, ut quodam modo ibi habitare videre-
tur, ita horis integris in gynæceo inter an-
cillas versabatur, & in Sella aliqua sedebat;
vespere per Arcem obambulans candelam
præfererebat, ita, ut incauti subinde eam ac-
cederent, lumen ab ea accepturi. Audita
est non nunquam, dum Gynæceum in-
gressa, quasi longissimo ex itinere fatigata,
se componeret in sellam, cum suspirio, &
gemitu dicere. *ô quantum ego hodie spa-
tium percurri.* Est & hoc admirabile, quod
in Arce Novodomensi, nisi singulis annis fe-
ria quinta in Cæna Domini lautum detur
pauperibus prandium quorum milleni
con-

confluunt mox Alba illa Domina Arcem
totam tumultibus impleat, & homines in-
festet. Habetur de illa, ut dicunt, revela-
tio, eam in Purgatorio fore usque ad diem
iudicii aut saltem, donec Arx novodomen-
sis diruatur. Ante mortem Domini Ioa-
chimi Stirpis Novo domæorum Rosensium
ultimi, in Collegio Societatis IESU ibidem
P. Rectori Nicolao Pistorio apparuit, hor-
tataque est, ut omnia pro extremis neces-
saria approperaret.

In familia Com. de Martinitz Arx est
Smeczna dicta, unde vulgo eius Domini
smeczansky vocati, quæ ab aliquot sæculis
hucusque manet in illa Familia, illic est ve-
tustissimum Sacellum S. Annæ Avia Christi,
in quo singularia quædam præfagia vi-
dentur ante obitum personarum adulta-
rum nam, vel lumina à nullo accensa appa-
rent, vel insignia ex alto ex ipso muro de-
cidunt & similia. Recentissimum accidit
signum mortis paulo post subsecutæ Dnæ
Barbaræ natæ Comitissæ de Martinitz Vxo-
ris Serenissimi Christiani VII. Wilhelmi Mar-
chionis & Principis Brandenburgici olim
Coriphæi, nunc Refutatoris acerrimi hæ-
reticorum magni Patruis moderni Serenif-
simi Electoris Brandenburgici; Nam ex in-
signibus

signibur fæmineis, quæ in fornice è regione insignium masculinorum sunt ex solido lapide suspensa, deciderunt quædam nullo movente in pavimentum & rupta sunt omnibus omen sinistrum in personam muliebrem ex hac familia præsagientibus. Obiit quoque Illustrissimi D. Comitis Iaroslai, huius Dnæ Barbaræ Patris signa varia tam supremi Regni Boëmiæ Burgravij illic in Sacello, quam alibi præcessere.

In Familia Dominorum Strogetick super templum, aut aliquod castellum Iurisdictionis eorum albus passer visebatur, quod ipsi plurimis annis in sua Familia prognosticon mortis habebant.

Familia Dominorum Genisseki de Augezd habebat hydriam stanneam, quæ fuit quasi prodromus mortis eius familiæ. Nam ultro aperiebatur, & claudebatur, & ipso strepitu homines attentos reddebat, & mortis admonebat.

Simile quid est in Familia Dlavhovvskyorum, qui sunt Dlavhovvsky, Lzastolarij, & Chanovvsky omnes eiusdem Familiæ, nempe cista quædam magna.

Ex qua Familia cum fuerit P. Chanovvsky, de hac cista retulimus in eius vita cap. 15.

In Familia Prichovvskiorum varia præ-
sapia mortis sunt, Nam si quis moriturus
est venator, canes, tubæ, & voces venan-
tium audiuntur: si quis equos amavit, hin-
nitus perstrepit equorum: si quis Musica
oblectabatur, cantus personat. Hæc om-
nia aguntur in castro Skoczicz. Ita ut di-
stinctius in hac, quam in aliis familiis no-
tetur is, qui à Deo ex hac vita brevi evo-
candus est: Quod in magnis Dei beneficiis
ponendum est.

In eadem familia habent] & hoc.
Est Przesticij in templo duobus Clatoviâ
milliaribus, in quadam ex dextro latere al-
tari statua S. Ioannis Evangelistæ, quæ quo-
tiescunque ex dicta Familia est quis mori-
turus in terra absque ulla lesione invenitur
cum tamen in summitate fere altaris sit
collocata, ubi visuntur, tria capita an-
serina.

[In Familia Nebylovvskiorum in tem-
plo Parochiali ad castrum eorum Polina,
uno milliari Clastoviâ ad Missæ sacrificium
lumen extinguatur.

Familia Klenovvskyorum dicitur ob-
servare ante mortem suorum, fæminam
habitu lugubri prospicientem per fene-
stram.

Aliæ

Alia Familia conspiciunt lumina in suis templis: alia tumultus, & strepitus audiunt in suis ædibus.]

Sic Familia Dominorum de Sternberg mortis suorum præagia habet in templo Parochiali Nepomuci, in quo noctu lumina visuntur à parte dextra, si moriturus est masculus, à parte vero sinistra, si foemina.

[In Arce Schvvamberg, cum aliquis ex familia Schvvambergica est moriturus, apparet alba Domina inter familiam, nullique nisi sibi iniurio, nocet.

In Chudenicz Arce Dominorum Ezerin ante mortem cuiusvis illorum auditur strepitus, quasi aliquid arenæ vel ruderum funderetur.

In Arce Kamen, quæ antiquitus semper fuit Dominorum Malovvecz prænuncia mortis singulorum erant tria lumina miraculosè accensa, & circumueuntia in terra in hortulo quodam dictæ Arcis.

Familia Dominorum Kolovvrat habet uno milliari à Luna civitate Monasterium Rozovv, cuius Fundator fuit sub Carolo 4. D. Albertus à Kolovvrat, qui illic sepultus jacet. In eo tumulo mirabiles subinde motus audiuntur, & lapis sepulchralis sudat;

dat; quæ signa sunt mortis alicuius ex prædicta familia. Quare Prior Religiosus S. Augustini, qui illi loco præest hæc visa & audita solebat toti familiæ denunciare, & Domini eò convenientes confitebantur, & se ad mortem parabant, ac tum sibi vale dicto recedebant quisque mortem exspectans.]

Familia Baronum de Lobkovvitz mortis suorum habet prænuncium sonum campanulæ: atque ita D. Vdalricus de Lobkovvitz ante paucos annos defunctus cum esset Brunæ in Moravia noctu audivit argenteam suam campanulam intra cistam inclusam bis personare. Coniuge eius etsi vigile nihil audiente. Ex quo mox ille sibi Filioloque mortem instare collegit, quæ etiam utriusque post aliquot menses est subsequuta

[Quibus omnibus Deus per Angelos Custodes Familiarum monet mortales ad agenda pœnitentiam. Quod non solum in Boëmia quin & jam in alijs Provincijs reperitur sic in familia Comitum Hohen zollern tabula strepens mortem illorum designat.

CAP-

C A P V T VIII.

Fontes.

Q Vadrante milliaris à Civitate Suffi-
censi ad occasum est mons & silva al-
tissimo situ, nomine Dreatobor, quasi dicas
sancta silva Pinorum; Illic visitur copiosus
Fons salubris aquæ, quâ multi frequenter vi-
sitant, & oculos suos & corpora lavant. Non
nunquam etiam sacerdotes piam Processio-
nem eò instituunt, & concionem habent
ad populum. Origo huius fontis dicitur
hæc fuisse. Virgo quædam pia morti pro-
xima Amicos rogabat ut corpus ipsius de-
mortuæ curru imponerent & duos bones
jungerent. Qui cum ad prædictum venis-
sent locum nullo modo ulterius progredi
voluerunt. Illic igitur sepulta, ubi usque
hodie signum sepulchri visitur. Et conti-
nuo juxta sepulchrum fons aquæ copiosus
erupit. Non est dubium, quin olim locus,
iste magnæ venerationi Maioribus nostris
fuerit, & illic varij morbi curati sint. Fons
nominatur *Vodolanka*. Suspicer quod à
nomine illius Virginis nomen sumpserit:
quia

quia olim in Boëmia multi viri vocabantur proprio nomine *Vvodolan* & fortè non nulla fœmina *Vvodolana*. Et ita probabile videtur hanc ita vocitatam & ab illa fontem dictum derivatè more Boëmico *Vvodolanka*. Quamvis & fons à Page vel Pagus proximus à Fonte dicitur *Vvodolanj*.

Ex *Vvodolanka* sæpius rustici tempore siccitatis hauriunt aquam, & in suos puteos & fontes infundunt, certam concipientes spem, se ex nubibus Cæli pluviam habituros, & obtinent speratam. Hic, num causæ naturales operentur, an miracula, an superstitio, doctiores disputent & judicent.

Est ad ad partem alteram eiusdem Civitatis Sussicensis fons, cuius aqua medetur varijs morbis: valdè laudatur.

Reperitur & alius Fonticulus ad Sacellam Sanctæ kunhutæ circa oppidum Straziovv in monte prope fines Boëmiæ & Noraviæ, quo oppidami in maxima penuria aquarum & siccitate cum Processione confugiunt. Et post cantum pium & sacras preces turbant aquam fonticuli. Quo facto vix unquam regrediuntur domum sine pluvia. Hæc retulit R. Dominus Simon Simonis Parochus prædicti oppidi, qui etiã, ipse

ipse fufis precibus & motâ quâ veluti Angelus ad probaticam piscinam una cum populo pluviam impetravit.

Stoborzicenfis pagus una cum Parochiali templo S. AEgydij Domini Henrici Kocz altiffimo loco fitus est uno milliari à Civitate Clatoviensi. Hic etiam in tam alto fitu loci Cælestis medicus multis mortalibus medicinam corporalem fontem aquæ proposuit. Celebris solet esse illuc undique peregrinatio quotannis ferijs Paschalibus, & per illam aquam varij morbi maxime oculorum curantur. Magni fit à Populo, eoque magis quod à Sacerdotibus jam sæpius fuerit benedicta.

In Nizovv Domini Planicenfis Illustriffimi Comitis Iaroslai Barzitæ à Martinicz nunc supremi Regni Boëmæ Burgravij est fons bonâ & salubri aquâ plenus, quam frequentant magnæ turbæ Populi, & varias fanitates corporis à DEO per hanc aquam obtinent. Cuius fontis origo hæc fuisse narratur, Virgo fuit quædam in Bavaria pluribus annis lumine oculorum & visu privata; pro qua DEUM parentes enixe deprecabantur, ut visum recipere mereretur. Ad tam igitur instantem illorum petitionem revelatu illis & Puellæ fuit, ut abin-

rent

rent in Boëmiā ad cetrū locū, & ubi
fons aquæ eruperit, illuc sanatum in puel-
lam, Itaque ubi ad Niczovv pervenissent,
visum est illis paululum subsistere, & ecce
fons antè conspectum illorum ebullit, quo
illa Virgo oculos lavit, & lumen solis sub-
ito conspexit, & DEO maximas gratias e-
git, ac pro memoria huius facti elegantem,
& magnum Crucifixum ad eum locum fieri
curavit, qui intuentibus magnam sui adfert
venerationem.

Sulceperat vix quidam subdiaconatum,
volens etiam brevi sacerdos fieri: interea
excæcatus fuit, Hic veniens ad prædictam
aquam piè DEUM veneratus, oravit, oculos
aquâ abluit, & continuò lumen oculorum
recepit.

Pagus Brziezian sub Dominio Horaze-
diovicensi est, & ab ipsa Civitate distat cir-
citer medio milliari. Circa hunc Pagum
visitur fons in campo, & calliculo, circum-
datus novâ ædiculâ ex muro, ubi plura sine
dubio miracula contigerunt quæ notata
non sunt: unum tantum, quod ipse bonæ
memoriæ Dominus Adamus Pernglo, cui
accidit, narrare consueverat, cuius rei nar-
ratæ testes plurimi Nobiles etiamnum sup-
erunt. Dominus igitur Adamus Pernglo,
I Eques

Eques Boemus cum Cive quodam Planicensi ex Psalmo 113. cuius initium: *In exitu Israël de Aegypto, cantârunt. Simulacra gentium, argentum & animum, aures habent & non audient, oculos habent & mercedem videbunt.* Ita DEO displicuit hæc sacri textus inversio, & abusus, ut illico uterque excæcaretur. Quod illis maximo dolori fuit. Quare inde profecti, cum venissent ad prædictam salutarem aquam è curru descendentes possitis genibus culpam suam defleverunt, & suppliciter DEUM pro sanitate deprecati sunt. Deinde aqua oculos abluerunt. Et ecce subito alter alteri cum gaudio narravit, quæ loca circumposita redonato à DEO lumine cerneret; quæ itidem alter se conspiceret affirmabat; atque ita genibus flexis, gratijs ferventer actis sani in oculis domum redierunt.

Ioannes Planicensis Opificio Braxator, cum in gravi morbo nullum appetitum ad comedendum quatuor diebus haberet, nec quidquam cibi gustasset, voto se obstrinxit, si convalesceret se ad fontem perrecturum, & juxta illum curaturum ædiculam in modum sacelli. Et statim convalescere cepit. Vbi ad aquam accessit, hausit paululum ex illa,

illa, & subito appetitus ad comedendum redijt & ipse perfectè sanatus fuit.

Pragæ circa templum sancti VVenceslai in nova Civitate fons copiosæ & recentis aquæ, quem plurimi Pragenfes quotidie frequentant, partim aquam illic bibant, partim in domos suos referunt, & plurimum illâ haustâ recreantur, videntur etiam quidam relevari in suis defectibus & morbis corporalibus.

Inter Civitatem Strakonicensem & castrum Rzipcze fons est aquæ salubris, ubi complures suis oculis medicinam reperrunt. Ex quibus Domina Anna Hexovva civis Strakonicensis filium Nicolaum cæcum effectum, quem plurimi existimabant semper cæcum, & lumine cassum mansurum, adduxit ad prædictam aquam, & oculos filij abluit, & subito apparuit albugo tanquam pellicula, quæ est circa albumen ovi, quam illa detraxit, & statim visus filio est restitutus, qui etiam nunc vivit junior Notarius Civitatis Strakonicensis. Et quamvis in uno oculorum quoddam vitium seu defectum habeat; hoc tamen illi, dum è pustulis laboraret, contigit. Hoc nostro tempore Dominus Ioannes Raus

ædiculam quandam curavit illic exstrui, quâ fontem ipsum maxima ex parte inclusit.

Ad Pagum prioratus & Domini Strakonicensis nomine Kzty, visitur, item fons ad quem columna Crucifixi. Cuius origo hæc est: fuit aliquando in eo Pago Mater Familias, nomine Anna in domo Petrazio-vvitz, contra quam Maritus adeò irâ & odio exarsit, ut illam summè affligeret, & verberibus crebriò exciperet, & capillis huc, illucque traheret; unde illa ob magnam afflictionem & continuam vim lacrymarum ratione, & visu privatâ fuit, & amens in silvam Pago proximam profugit. Vbi monitu & ductu Angeli unguibus manuum terram egerere cepit, donec foveolam quandam efficeret, in qua cum humorem sentiret adesse, oculos abluit, & rationis ac visus pariter compos facta fuit. Abijt ergo in Pagum Erzezan, & læta vicinis DEI virtutem & omnem suam actionem circa prædictam aquam exposuit. Et ecce subito confluit illuc multitudo magna ruralis plebis, inveneruntque fonticulum aquæ, quam unus pileus caperet, & DEUM laudantes adoraverunt. Et quia mulier inventrix aquæ Anna vocabatur, promulgarunt

runt celebrem eò peregrinationem in Festo
 S. Annæ, unam & Festo S. Mariæ Magda-
 lenæ alteram, & fontem profundiorē
 effecerunt, muro circumpederunt, & juxta
 ædiculam exstruxerunt cā spe, ut successu
 temporis inibi templum ædificarent. Erat
 eo tempore quidam dives rusticus in præ-
 dicto pago, qui ad dictas Processiones, &
 Peregrinationes sacerdotes evocabat, &
 lautè tractabat, qui aquam quatannis be-
 nedicebant, sacra ibi celebrabant, & Con-
 ciones habebant, ubi multi cæci, & lippi-
 entes oculis, multi item scabiei sanitate
 donati sunt. Hinc adeò celebris ille fon-
 ticulus factus est, ut peregrinationes fre-
 quentes eò fierent, non modo incolarū di-
 strictus Prachensis, sed etiam ab alijs longè
 remotis districtibus, qui cum morbidī fuif-
 sent, optatā sanitate potiti sunt. Silvula
 autem illa tota excisa, & agri valdè vicini
 aquæ spectantur. Quibus ne aqua noceat,
 ipsa non longè à fonte in terram se abdit, &
 sub agris ad viam erumpit, & ulterius sinè
 damno pergit: nihilominus tamen agros,
 sub quibus fluit, valdè facundat. Quam
 Processionum celebritatem interruperunt
 proximè exorta bella; ubi plura sinè dubiò
 miracula facta oblivioni data sunt. Hoc

tamen narratur unum, quod quidam (quo animo, vel quibus in peccatis incertum est) totus nudus fontem ingressus, corpus suum lavit & statim aqua evanuit. Quare incolæ denuò altius foderunt, & rursum aquam provocârunt, & reduxerunt.

Circa montem viridem ad medium miliare versus septentrionem est in silva sacellum S. Adalberti ubi ipse sæpe locum transiens quiescebat, ubi visitur, in ipso sacello lapis in quo jacebat, & alter in quo sedebat. Non longè inde in altera silva est fons, quem dicitur idem S. Adalbertus Martyr & Pontifex benedixisse; unde dicitur & creditur aqua illa sanitates non nullas operata. Quare sæpius, maximè feriis maioribus Paschatis, & festo ejusdem sancti, quod est 23. Aprilis, quibus diebus locus ille maiori frequentia hominum, colitur, populus aquam visitat, & oculos abluit.

Fontem in suburbio Civitatis Clatoviensis dicitur olim invenisse quædam Virgo nomine Clatovvka, sive Glattka filia Bytiz illius, qui in Pago suo Bytiz in Districtu Padbrdensi mandato Principis fuit ob excessus quosdam suspensus, cuius Filius & Frater prædictæ Virginiis VVolstrete pagam

gum VVolstreitcz, & eius Frater Lubec
pagum Lubij ædificârunt, ut habet Historia
Civitatis Clatoviensis. Hæc, inquam Vir-
go aquæ bonitate delectata Tugurium illic
exstruxit, & habitationem statuit. Vbi
successu temporis Civitas fundata ab ea
Virgine dicta est Clatovia. Aquam inde
multi ægri accipiunt, & eius refrigerio re-
creantur. Sed utrum morbos aliquos pel-
lat mihi non constat.

*De fonte Straßinensi ab ipsa sanctissima
Celi Regina digito facto dictum est in vita
P. Alberti Chanovvsky cap. 3.*

C A P V T. III

Loca sacra.

PRagæ multa sunt loca sacra, & in pri-
mis antiquæ urbis forum, illic enim
multum sanguinis Christiani per totum il-
lud forum effusum fuit quando nimicum
Drahomira impia Dux per suos Ethnicos
curavit Christianos mactari.

*Hoc forum assererat se P. Chanovvsky
nuquam sine magna reverentia ob memo-
riam martyrum eo loco interfectorum tran-
sire.*

In eadem Antiqua Vrbe ad initium pontis, ex opposito templi & Collegij Societatis Iesu est columna & super illam Imago S. Venceslai: hæc denotat translationem corporis S. Venceslai. Nam cum Boleslaus Fratricida corpus S. Venceslai curasset Boleslavia veteri occultè Pragam deferri, ut sanctitas eius minueretur, & miracula Boleslaviæ fieri Consueta, cessarent, cum jam bis trajecissent aquas sine ponte & navi solo Dei nutu & miraculo, cum venissent ad locum dictæ colum næsteterunt, & quia tunc pons illic nullus erat, cogitare ceperunt quomodo Moldavram transitori essent, ne proderentur quid veherent. Et cum hæc cogitarent, in ictu oculi viderunt se esse trans flumen in Parva Parte virtute divina constitutos. Pro memoria huius rei est erecta dicta columna. Cum autem progredierentur, per minoris Pragæ forum ante publicos carceres mox curvus cum sacro illo corpore ita substitit, ut nulla vi, nec plurimis boum iugis loco potuerit moveri, donec omnes carcere illo detentos, dimisissent. Ita S. Martyr etiam post mortem voluit in miseros esse benignus. Eo in loco nunc in templum est Parochiale

chiale eidem sancto dicatum juxta templum S. Nicolai.

In præurbio Pragensi nomine Pohorza-
leczante domum quæ vocatur ad globum
aureum, est locus nunc murali columnâ
conspicuus ubi Drahomira impia Mater
sancti Venceslai à terra fuit absorpta an-
te templum sancti Matthæi quod ædificari
curavit Spitihneus Dux, Patruus S. V Ven-
ceslai.

Hospitale & templum S. Antonini in
Hradizan iuxta Scharensem portam, ædifi-
catum est à S. V Venceslao pro pauperibus
& pupillis, quos ille sanctus loco filiorum
habebat, ijsque subministrabat cibum ex
culina sua.

*Hoc Hospitale postea auxit Ioannes quin-
tus Archiepiscopus Pragensis secundus, ut di-
ctum est cap. 5.*

Templum S. Procopij in Parva Parte illic
ubi olim rusticus limen primum Pragæ, &
postea primam domum ædificavit (unde
Praga à Libussa dicta fuit Boëmicè *Limina*
id est *Praha*) est positum iussu ipsiusmet
sancti Procopij qui Civi domus illius Hero
Sulislao & Vxori Dobromilæ apparuit, lo-
cumque illum sub suo nomine DEO iussit
consecrari Anno 1213. Id est ab obitu ip-

fius S. Procopii Abbatis Anno 160. ab eius Canonizatione Anno octavo à fundata Praga Anno 490.

Radomisslii templum est S. Ioannis ubi Domina Margaretha Ezegkovviana magnos cruciatus venticuli pati solita, cum jeiunasset & ad Templum id Deum precatura accessisset, ab iis doloribus fuit deinceps libera.

Circa idem oppidum in Colle sunt ædificata sex templa invicem coniuncta, quamvis Populus novem templa nescio quo errore, nominet. Hæc curavit ædificari D. Pater Nicolaus Krzizieck Parochus eius loci Cru. iger, & postea Prior Crucigerorum Melitensium Anno circiter 1570 pecuniâ in eâ optimâ Parochiâ collectâ: quamvis alij putent ab eo thesaurum magnum in agro inventum, & inde eum ædificasse. Obiit Prior existens in Conventu Strakoniczenfi Anno 1589. Sepultus Radomissly in templo S. Ioannis à se fundato.

Hic olim fiebāt magna miracula, & magnæ peregrinationes: quin etiam modo mittunt imagines partim pictas, partim fictas cereas & fatentur se à variis morbis curatos. D. Margareta Horczicziana, nata Kani-

Kanieykiana D. Georgii Horczice Vxor, in tolerabili colicâ sæpius laborans, ex bonis suis Ezickanicz ad unum milliare nudis pedibus pergens ita sanata fuit, ut nunquam postea ex eo morbo laboraverit. D. Catharina Plotiana nata Ezeykiana sæpius per intercessionem S. Ioannis, & ad prædictum locum peregrinationem multa bona obtinuit. Quæsi singula diligenter conscripta fuissent, forsitan iustus liber extitisset.

Est Pagus Mileze non longe distans ab Oppido Nepomuk & Arce Zelenahora, ubi Ecclesia Parochialis est, sculpta imago Virginis & Martyris Barbaræ stantis supra suum persecutorem & Tyrannum, ibi homines maximè ex oculis laborantes ieiunando communiter tribus feriis sextis & orando ante dictam Imaginem, sanitatem perditam recipiunt, & dona varia, ut lintea, linum & cereos offerunt quam Ecclesiam hoc Anno 1640. renovavit, & ornavit Illustrissimus D. Ioannes Iunior Rziczansky Kavvka.

Ex oculis laborantes isti nostro sæculo sanati sunt. Andreas Bubuleus ex Mohelnicz Pago, filia item Iudicis Hagen ex Pago Kramolin. Et quædam foemina ex Koc-

zenic, itē Bartholomæus Zika ex Pago milicz tredecim septimanis lumine cassus, dicto medio lumen recepit, & Ioannes filius eius septem hebdomatibus & Magdalena Vxor dicti Bartholomæi, etiam septem septimanis videndi virtute privata, beneficio & intercessione B. Barbaræ sanitate donati fuerunt. Apud eandem gloriosam Martyrem, quas miraculorum virtutes Dominus fuerit operatus in hominibus incolis, prædictæ Civitatis Nepomuk senatus ipse collegit, & conscripta suo sigillo munivit, quæ hic sequuntur.

1. Dorothea Fantovva in pleno senatu testificata est de Martha Matre sua, quòd cum illa sex hebdomadis visu caruisset, noctu quiescentem quidam puerulus allocutus fuit, mandans, ut voveret peregrinationem ad D. Barbaram, sanitatem illi promittens. Quare summo manè accipiens suos liberos etiam prædictam Dorotheam, ad dictum templum profecta ante altare S. Barbaræ genu flexit, & cum ipsius imaginem attingere non posset, imaginem vultus Domini strophiole attigit dicens: *Domine Iesu Christe, scio quod nequesis sculptus neq; pictus, sed vivus, dignare me sanare.* Et tergens eo strophiole oculos suos

suos statim quasi quamme ab oculis illi ceciderunt, & rectè vidit, & amplius minime viæ ducem requirens domum redijt.

Iudith Krogiczkovva habuit Dorotheam filiolarum duorum annorum eodem defectu oculorum laborantem. Igitur exemplo supra dictæ Marthæ eam ad dictum templum detulit, pro eaque antè sacram imaginem D. Barbaræ, Deum & D. Martyrem exoravit, & filiarum lenitatem impetravit.

3. Catharina Havvliczkovva ob tollendam sterilitatem suam in matrimonio vovit peregrinationem ad S. Barbaram, & illic Sacramentaliter confessa, & cælesti pane refecta, & supra altare S. Martyris Barbaræ unam mappam obtulit, & paulo post fructum suæ peregrinationis experta feliciter cum Marito suo Hieronymo Anner prolem habuit. Alias eadem habens filiolum ægrum illum adduxit ad templum & altare idem S. Virginis Barbaræ pro illo orans, qui sanitate recuperatâ etiam modo vivit.

4. Paulus Svobada Senator ætatis annorum 60. etiam testatus fuit, quod defuncta vxor eius Veronica multo tempore oculorum dolorum sentiens huiusmodi pe-

regrinatione ad altare B. Barbaræ sanitatem recepit.

5. Erasmus Schlechta, Civis & Senior Populi testatus fuit, quomodo antè annos viginti cum esset æger oculis jam quinque annis, & cum non posset ullo alio remedio sanari, trium dierum suscepto ieiunio & peregrinatione ad ædem S. Barbaræ in Milecz, secundum Consilium quorundam piorum hominum, illicque antè altare D. Barbaræ flectens oravit, & particulâ mappæ altaris oculos extergens, illico sensit sui visus aliquam sanitatem, & exinde nunquam amplius oculorum dolorem expertus. Actum in Prætorio Nepomucensi 15. Iunij Anno. 1640.

Ad Arcem & oppidum Spvvhovv est in colle templum, quod aliquando Parochiale fuit in honorem S. Aegydiij constructum. Hoc magnas fertur olim prima septembris habuisse peregrinationes, & miracula, uti D. Martinus N. loci Parochus, & alij restabantur.

In Dominio Krzivvoklatensi, cuiusdam Pagi incolæ moliebantur templum erigere in medio sui Pagi, in DFI & S. Gothardi honorem: sed quidquid lapidum advectum fuit de die, amissum est nocte, & ad
colli-

colliculum amænum juxta piscinam quandam non adeo remotam è Prædicto Pago translatum. Quod animadvertentes rustici illic templum exstruxerunt. Visuntur adhuc fossæ & terra ex ijs egesta in prædicto pago, ubi jam jam fundamenta iacienda erant.

Simile quid contigit in Pago quodam nunc Equitibus de Ziakavvecz subiecto, duobus miliaribus Clatovia diffito, ubi templum est D. Vito Martyri dicatum, quod olim Cænobio Doxanensi Virginum Præmonstratensium erat subiectum, Id captum erat alio in loco ædificari, sed quidquid per diem erat erectum, id per noctem disiectum, lapidesque eo in loco priori opposito reperiiebantur, ubi nunc templum illud visitur. AEdificantes ergo, ex hoc miraculo, Dei voluntatē interpretati, templum ibi exstruxerunt, quo lapides translatos invenerunt. Magna in hoc templo sub ferijs S. Viti exercetur Populorum pietas, huc ex locis vicinis accurrentium numero ingenti.]

Et Mitivum oppidum in districtu Podbrdensi medio milliari à Civitate Przibram diffitum; cuius Incolæ ante multos annos cum vellent templum & Parochiam ædificare,

ficare, propè suum oppidum, ubi modo
 stat columna lapidea memoria Passionis
 Domini, quidquid de Die lapidum eò con-
 vixerunt, id totum per noctem miraculo-
 sè translatum fuit ad eum locum, ubi mo-
 dò templum S. Petri visitur. Quod cum
 Incolæ advertissent eò loco terram pro-
 fundamentis eruere cæperunt. Et ecce sta-
 tua lapidea longa unius magnæ ulnæ val-
 dè gravis, similis imagini S. Petri Aposto-
 li profundè in terra reperta est. Templum
 itaque in honorem S. Petri ædificatum:
 quod alias vocatur Sslivvice, quod latinè
 sonat: *iverunt plures*, eò quod quantum-
 cunque multi eò homines unquam conve-
 nerint, nunquam tamen templum repleve-
 rint, quin adhuc plures possent intrare.
 Tempore autem, quo Hæresis in Boëmia
 regnabat Prædicans loci illius prædictam
 Imaginem ex templo accepit dicens: *Petre,*
veni mecum, non est hic locus tuus, & po-
 suit illum ad suam Parochiam. Paulo post
 nescio qua de causa reversus ad templum
 Imaginem invenit stantem præ foribus
 templi cui ille: *O Petre non est hic tuus lo-*
cus Veni me cum ego te ita hinc amovebo, ut
nunquam amplius huc revertaris. Et ecce
 Imago invasit illum & ita compressit, ut
 brevi

brevi

brevi moretetur. Ad hunc locum olim celebres fiebant peregrinationes.

N O T A E.

DE hac statua narrant eam nonnunquā tam gravem factam esse ut nulla humana vi loco moveri posset: aliquando etiam templo illo egressi viatoribus in vijs publicis obviabat. Illud etiam de templo illo est vulgatissimum, quod nulla unquam populi multitudine repleri possit, quin pluribus ad huc locus superfit, cuius stupendi miraculi modum deprehensuri non nulli vicini nobiles conspiratione factā subditorum suorum, multa millia undique ad certum diem simul adduxere & templo catenam circumdedere ferream, visuri, num forte parietes discederent, ut tanto Populo semper in templo locus superesset. Sed immotā catenā immotisque parietibus ingresso Populo illo universo superfuit locus pluribus ingressuris.

In arce viridis Montis amplum est templum S. Adalberto dicatum, qui in loco illo, ubi nunc summa templi eius ara est stetit, & Boëmiæ benedixisse dicitur.

Est & summa in Metropolitano Arcis Pragensis templo Ara sepulchro D. Martyris Viti adiuncta inter sacra Boëmiæ lo-

ca reponenda, in qua sæpius, adversum est
 eos sacrificium missæ peragere non potu-
 isse, qui cum anima peccato mortali fæda
 accessissent, id quod de se palam sæpe te-
 status est & Reverendissimus Domin⁹ Sixtus
 de Lerchenfels Litomericensis Præpositus
 dicebatque se quadam vice quasi in sacri-
 ficio medio excæcatum, ut nullo modo
 posset progredi, donec contritione viribus
 omnibus quibus poterat, sæpius elicitum
 tantulum sibi lumen affulisset, ut quasi per
 caliginem intuendo reliqua sacrificij vix
 absolveret, & mox finito sacro peccata
 Confessione expiaret. Quin & tempori-
 bus. Rudolphi secundi Cæsaris casus eius
 modi Sacerdoti cuiusdam seculari accidit,
 quem cum ad altare cæcitare ita percus-
 sum præsentem adverterent, ut Missam non
 posset absolvere ullo modo, eorum aliqui
 ad antiquam usque Civitatem ad Colle-
 gium Societatis Iesu (magna enim tunc
 erat adhuc Catholicorum & Sacerdotum
 Pragæ paucitas) decurrerunt, indeque Pa-
 trem Marcum Soldanum Congregationis
 Italicæ Præsidentem advocaverunt, qui per
 tantum ex Collegio ad Arcem usque spati-
 um tandem accurrens sacerdotem illum ad
 ipsam Aram sacramentali absolutione a
 pec-

209

peccato illo liberavit, quo facto sacerdos
mox oculorum recepit vsum, sacrificium-
que nulla difficultate peregit.

C A P V T X.

Mixta,

Vidi in Dominorum Nebylovsky Ca-
stro Polina vnum Nummum argente-
um ex ijs triginta, quibus Christus Domi-
nus à Iuda præditore venditus fuit. Fertur
quidam Nebylovsky olim cuidam summo
Pontifici pluribus annis fideliter servivisse,
& pro magna gratia eum Nummum impe-
trasse. Contigit nonnunquam ut plures Fra-
tres in dicta Familia & bonis, hæreditatem
inter se dividerent, & pro magna parte ve-
tus hæreditatis nummū illum ponerent. Ille
ergo qui, ex illis vna cum nummo accepit
minimum hæreditatis, brevi tempore alijs
Fratribus ditior fuit. Deus illi benedixit,
sicut domui Obededom propter arcam Fæ-
deris.

Cum in Monasterio Milivsko, Ordinis
Præmonstratensium Religiosis per hæreti-
cos expulsis intempesta nocte jaceret in
lecto circa anorum Domini 1600. Dominus
David Bechiuie vir Ordinis Equestris ap-
paruit cum luce Processio Monachorum,
quæ circumibat cubiculum interius, & quo-
ties ad ejus lectum venerant, toties illi in
fronte

fronte aliquid capillorum evulserunt, singuli per ordinem, adeò ut calvus fieret in fronte, & sic usque ad mortem permansit, hæc sunt plurimis nota.

Mira Dei providentia circa quosdam spectata Anno 1639. nam circa Civitatem Przi-
bram cum omnia & hostis Panis succus, &
noster miles devastasset, coacti Rustici in sil-
vas se recipere. Cum autem quidam circa
finem Februarii domum se recepissent mes-
sem instituerunt. Alii post Pascha idem fe-
cerunt, atque copiosam messem & panem
habuerunt, quidam in pago dubno nomine,
triginta messorum conduxit, alij alibi toti-
dem, Fæminæ etiam rusticæ linum &
Canabum totâ hyeme in agro stantem repe-
rerunt, & pro suis usibus facilè parvo labo-
re cum magno fructu aptaverunt.

Pragæ in Arce sub fenestra Cancellariæ
Boemicæ in fossa sunt tres Cruces memoria
Domini Iaroslai Borzilæ de Martinicz,
nunc supremi Burgravii Regni & Domini
Vilhelmi Slavvæ nunc supremi Cancel-
larii, & Domini Magistri Philippi tunc se-
cretarii Regni, quos rebellantes hæretici
ob fidem catholicam & fidelitatem S. C. Ma-
jestatis ex fenestra Cancellariæ deorsum
præcipitaverunt. Quibus tamen ille lapsus
parum nocuit.

Circacivitatem Pergraichstein supra sus-
ficiunt

ficiunt montes sunt ad meridiem, versus Bavariam ubi incipit Hercynia silva, quæ cingit Boemiam: sunt etiam ad septentrionem alij montes oppositi, & profunda vallis interiacet inter utrosque tantaque est inter utrosque differentia, ut non nunquam ad septentrionem æstas, ad meridiem verò hyems esse videatur: Illic nullæ nives, hic maximæ reperiantur. Quod ipse Anno 1639. expertus fui, cum illas magnas nives transirem; Eam ob causam multò citius in vna parte Montium Messis, quàm in altera absoluitur.

Idem reperitur inter Dominium Bieffin, & Dominium Czachrovv, ubi campi sunt contigui, quos vnus tantùm quodam modo sulcus dividens facit, ut dum in parte Czachrovvienfisunt frigora hyemalia, in agro Bieffinensi sit calor æstivus; hic Messis illic frumentum immaturum conspiciatur, quæ causa sit tantæ diversitatis disputens Philosophi.

Auctaria.

Innumera sunt naturæ miracula pariter & munera intra Boemiam, quæ singula, qui persequi vellet codices benè grandes impleret, nam soli illi montes Boemiæ septentrionales dicti *Gigantes* totum exigenter; ego hic paucula obiter, ut se memoriæ obtrulerunt, consignabo.

Propè oppidum Mirlvvaldium, qua versus Zambergam iter est, mons eminet, cuius latus vnum sæpe est nivibus plenissimum, quando alteram floribus est amantissimè conspectum.

Ja

In districtu *Cubitenſi* locus eſt in Fundis excellentiſſimi communis *Hertovici de Noſtitz Boemiae* Cancellarij igne ſubterraneo perpetuo fumans, crebroque flammis coruſcans.

In eodem districtu mira varietate ſunt *Thermae* multiplices, partim noxiae, partim varios ad verſus morbos mirè ſalubres; tepentes aliae, aliae nimio fervore bullientes.

Hic praeterea aquae, quas dicimus acidulas, ſunt toto ſparſae districtu viribus medicis, & ſapore admodum diverſae.

Sed & fluminum *Boemiae* mira eſt differentia, nam ſolus *Moldavan* *Pragam* triplici colore varius pervadit, ea ſiquidem parte, quā veterem allambit urbem, candore, quem ab *Miſa* accepit, ſpecioſus incedit; ripam verò adverſam terro, quem à *Sazavva* aquis hauſit, ſquallore alluit, medias verò nativo ſuo vivore gratioſus delabitur. *VVaravva* margaritarum, aurique ferax, cryſtallinis ubique pellucet undis. Quin *Salmones* ipſi aquarum *Boemiae* diverſitatem notant, qui è mari per adverſum *Albim* huc eluſtati, *Moldavam* deinde, & *Aquilam* ac *VVaravvam* magno frequentant numero, egra, *Sazavvâ*, *Miſâ*, *Luznicâ* penè deſertis relictis.

Lapides pretioſi circa *Giczinium* & alibi ingenti Numero, ſed & ingenti magnitudine colliguntur nam & ego vidi *Rubina* *Boemicam* magnitudinis cubitalis pondo 60. aut 70. librarum atque huic magnitudine, & pondere æmulum *Topazium*.

In districtu *Prachenſi* minutæ gemmae granatae ita ſparſim per ſolum jacent ut eas anſeres cum granime de glutiant quales ego ex unius anſeris ſtomacho circiter 60. exemptas vidi.

Habet praeterea *Boemia* *Adamantes*, *Iaspides*, *Saphiros* *Cryſtallum*, ſed & *Carbunculi* ſunt hic quandoque inventi, ut & gemmae aliae generis diverſi.

Illud autem est in metallis admirandum quod aurum & argentum in Boemia saepius è terra in altum virgarum & culmorum instar ex creverit; nam & fodinae Kutenbergenses originem, nomenque inde habent quod Monachus quispiam Cisterciensis, cum per silvas errans in virgam argenteam è terra frontis instar egressam incidisset, vester suam religiosam, germanis *Khutten* dictam ex ea ne memoriam loci illius amitteret, suspendere tantisper dum celeri pede in canobium regressus Abbati suo rem nunciaret.

Sic Rudolphi secundi Caesaris temporibus in Prachenfi districtu messorum unus, dum frumentum demetit, inter spicas alias culmum aureum demessuit, qui cum frumento reliquo excreverat de terra.

Quandoque etiam vitibus se aurum filatim circum plectit è terra excrefcens; aliquando verò intra arbores invenitur circa medullas & venas instar tenuissimi funiculi in altum educum.

Vitrum Moschoviticum etiam circa Kaczovv inveniri potest.

Terra sigillata, tanti in rem medica vsus, albi pariter, & rufi coloris propè Iablouam, & alibi erivitur.

Sal saepius in Boemia repertus, ut & temporibus Ferdinandi primi Caesaris in districtu Reginae Headecensi; sed abundantia salis exteri reges ab eruendo Patrio avertit.

Mala aurea, mala gravata, mala citrina, ficus, piper, aliaque ejusmodi fructuum & aromatum genera, intra hortos Boemiae proveniunt: certe crocus Majorum Nostrorum ætate Lidochovvicij tanta colligebatur copia, ut quotannis aliquod urnarum vas impleret, cujus singuli sextarij flore no vno venibant.

Gossypium etiam tam rarum naturæ donum est in Boemia deprehensum, Nec

Nec minus & atrocissima venena germinat Boemia, nam & Napellus, venenorum Rex, caruleus pariter ac albus magna copia provenit, in quo miratus sum aliquando naturæ providentiam, quæ pecoribus ne peste hac gramine permixta exanimarentur, illud indidit, ut Napellum mox toto è gramine & pabulo evolvant, evolutumque ore detrudant ad latus, nec eo ullo modo pasci velint.

Monstra, variaque animantium prodigia sæpè in Boemia visa, quale & illud est quadrupes quod in horto virginum Carmelitanarum in Parva Praga depictum spectatur.

Animalium verò genera sunt plurima in Boemia, inter quæ Aquilæ, Lynces, Bubali, Taxi, Castores, Lutræ, Martes, Mustelæ Putorij, Vrsi, Scorpiones, Serpentes, & quidem etiam nonnulli caput diademate ornati, quale unius diadema apud me spectaculo servo.

Piscium etiam tot genera est reperire, ac formas, ut Illustrissimus Dominus Franciscus de Sternberg Horazdiovicij è solo Fluvio VVatava exemplorum in uno eodemque prandio habuerit super mensam viginti duo genera diversorum.

Est etiam intra Boemia vocale quoddam genus, minutorum pisciculorum, qui ubi se à piscatoribus clausos advertunt, sibilis, gemitibusque sortem suam intra aquam, ac etiam aquâ extractum mirum in modum deplorant.

Coll. Soc. Juv. Tac. verb. 1661.
A. M. D. G.